

<p>Aanwezig</p> <p>Voorzitter: Mevrouw H. van Schie</p> <p>Raadsleden: Mevrouw W. van Nunen De heer M. Bosman Mevrouw E. Woudstra De heer R. Veerman De heer H. Verbrugh Mevrouw L. Oude Alink De heer M. van 't Eind Mevrouw I. Jansen-Dirkx De heer D. van Dam</p>	<p>Vervolg aanwezige: De heer R. de Vreede De heer M. Keijzer De heer R. Nunnikhoven De heer G. Kruger Mevrouw A. Prenger De heer M. Ezinga De heer J. Loof De heer E. van der Baan Mevrouw B. de Haan – Niesen</p>
<p>Aanwezige portefeuillehouders: Burgemeester H. Sahin Wethouder L. Bentvelzen Wethouder S. van der Waart Wethouder M. Wit Wethouder W. van Damme Wethouder G. van Malsen</p>	<p>Griffie: Griffier: Mevrouw M.M.A. Tittse Mevrouw F.S. Habiboellah (verslag)</p>

1. Opening

De voorzitter: Voor het Forum Samenleving. De kijkers thuis ook van harte welkom. Wederom de oproep aan u om kort en bondig te spreken en niet in herhaling te vallen en uiteraard ook om respectvol met elkaar om te gaan. Graag zou ik u ook hier willen voorstellen om de interrupties tot twee voor deze vergadering te beperken. Zou u daarmee in kunnen stemmen?

De heer Loof: Per termijn dan, voorzitter?

De voorzitter: Niet per termijn.

De heer Loof: Nee, dan ga ik daar niet mee akkoord. Ik wil wel per termijn.

De heer Van Dam: Steun voor de heer Loof.

Mevrouw Prenger: Ik ook, steun.

Mevrouw Woudstra: Steun.

De heer Van 't Eind: Steun.

De voorzitter: Akkoord, dan worden het twee per termijn.

2. Algemeen insprekrecht

De voorzitter: Er zijn geen insprekers. Mag ik stilte in de zaal? Er zijn geen insprekers.

3. Lijst van ingekomen stukken: vaststelling wijze van afdoening

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 3, lijst van ingekomen stukken vaststelling wijze van afdoening. Kunt u akkoord gaan met de voorgestelde wijze van afdoening?

De heer Kruger: Zijn we aan de RIB's? Het gaat erg snel.

De voorzitter: We zijn bezig met de lijst van ingekomen stukken, mijnheer Kruger. Heeft u daar opmerkingen over of wensen? Nee, ik geloof het niet.

4. Vaststelling agenda

De voorzitter: Kunnen we verder gaan met agendapunt 4, vaststelling van de agenda? Iedereen akkoord met de agenda? Mevrouw Niesen.

Mevrouw Niesen: Voorzitter, een puntje van orde. Ik begreep dat Beter voor Rijswijk een RIB wilde laten agenderen.

De heer Kruger: Het gaat weer zo snel. Ik zou graag de brief met betrekking tot de uitvoering in de richting van de AZC 25-010, op het Forum willen plaatsen, want daar hebben wij een enkele vragen over, die we moeilijk nu niet kunnen stellen. Dus als verzoek en ik weet niet of er voldoende steun voor te vinden is?

De voorzitter: Mevrouw Niesen steunt dit en ik zie mijnheer Van Dam. Wij hebben geen agenderingsverzoek van u ontvangen en dat moet wel, dat is een nieuwe... Mevrouw Woudstra.

Mevrouw Woudstra: We hebben inderdaad afgesproken dat we dan gemotiveerd even zeggen waarom. Dus ik wil de heer Kruger best toestaan dat die hier dat nog in een paar zinnen motiveert, want we hebben ook gezegd dat het ter plekke nog mocht, maar dat je wel even moest motiveren met iets meer dan we hebben een paar vragen.

De voorzitter: Ga uw gang.

De heer Kruger: Dat wil ik dan even motiveren. Het gaat er met name om, er staat een uitgewerkt plan wat er gaat gebeuren. Er wordt onder andere aangegeven dat er het een en ander besproken moet worden met scholen over de opvang voor de kinderen die onderwijs moeten krijgen. Wij zouden graag in het Forum willen vragen op welke wijze dat dan geregeld wordt. Want het kan dus niet zo zijn dat ... We krijgen steeds meer woningen hierbij in Rijswijk, er komen gezinnen wonen met kinderen, dat er problemen komen dat die niet op school ... En daar wil ik dan nadere vragen over stellen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Kruger, uw verzoek wordt geagendeerd voor het volgende Forum van april. Nog iemand bij dit agendapunt? Dan gaan we door naar agendapunt 4, vaststelling van de agenda. Heeft u daar opmerkingen over?

5. Mededelingen college

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 5, mededelingen van het college. Wie van het college mag ik het ... Mijnheer Van Damme.

De heer Van Damme: Voorzitter, dank. Ik heb een mededeling te doen. Het is Voorjaarsnotatijd. En zoals u weet is Rijswijk actief deelnemer aan samenwerkingsverbanden, zoals de Vereniging Nederlandse gemeenten, de VNG, maar ook de middelgrote gemeenten, de M50 genoemd. En zowel de VNG en die M50 richten zich echt wel primair op het voorkomen van het financiële ravijnjaar en willen die korting op het Gemeentefonds van 2,4 miljard voorkomen. Daar doen we ook volop aan mee. Maar naast deze lobby collectieve lobby is op initiatief van de gemeente Zwijndrecht een specifieke lobby opgezet en ik meld u bij deze dat Rijswijk zich daarbij heeft aangesloten. En die lobby die gaat over de verdeling van de middelen binnen het Gemeentefonds, dus onder gemeenten, tussen gemeenten. Want uit een analyse blijkt dat het huidige verdeelmodel dat sinds 2023 is ingevoerd, toch echt wel onvoldoende rekening houdt met het specifieke profiel van gemeenten zoals Rijswijk, maar dus ook Zwijndrecht. En dat gaat het dan om de zogenaamde randgemeenten, want in die nieuwe verdeling die sinds 2023 geldt, is de vergoeding voor centrumgemeenten vergroot. En doordat er dus geen extra middelen in dat gemeentefonds zijn gekomen, krijgen de niet-centrumgemeenten een lagere vergoeding. Dus anders gezegd: die centrumgemeenten krijgen een groter deel en een gemeente als Rijswijk een kleiner deel, omdat de te verdelen koek, dus de totale omvang van het Gemeentefonds even groot is gebleven. En die maatstaf, regionale centrumfunctie, zorgt dat gemeenten met een geografische centrumfunctie significant meer per inwoner ontvangen voor voorzieningen in het sociaal domein, onder andere. En met een tiental gemeenten, zoals Rijswijk, dus die zogenaamde randgemeenten, is op initiatief van de gemeente Zwijndrecht een brandbrief naar de vaste Kamercommissie voor binnenlandse zaken gestuurd. En de commissie heeft de minister van binnenlandse zaken verzocht om een reactie op deze brandbrief. Ik zorg dat de brandbrief uw kant op komt, zodat u volledig op de hoogte bent van de lobbyactiviteiten in het kader van de algemene uitkering van het Gemeentefonds. Voorzitter, dit was mijn mededeling.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Damme. Ik noteer dat als een toezegging, de toezending van de brandbrief. Nog iemand van het college die een mededeling wil doen? Niemand.

6. Terugkoppeling gemeenschappelijke regelingen

De voorzitter: Dan gaan we door naar agendapunt 6, terugkoppeling gemeenschappelijke regelingen. Zijn er raadsleden die ... Mijnheer Veerman en nog andere raadsleden? Mevrouw Jansen-Dirkx. Mijnheer Veerman, ga uw gang.

De heer Veerman: Dank u wel, voorzitter. Ik wilde graag reageren op de stukken die we van de GGD gekregen hebben. Ik ben ook lid van de financiële commissie van de GGD-VT. Ik heb een vraag aan de wethouder of hij iets voor ons mee zou kunnen nemen. Wij worden nu geconfronteerd met deze teksten en deze stukken. Dat de cao-onderhandeling is vergeten in het jaar 2024 en die wordt dan in 2025 met terugwerkende kracht wordt hij aan de deelnemers, aan de mensen die daar werken, alsnog uitgekeerd. Dat is natuurlijk prima. Maar wij hadden een toezegging dat wij in het kader van het ravijnjaar, waar we het net ook over hadden, dat we een bezuiniging zouden inboeken van 6,2% voor 2025, voor alle deelnemers, dus alle gemeenten. Ze hebben de toezegging gedaan dat ze dat voor het jaar 2025 zouden kunnen doen. Dat zou dan 170.000 euro betekenen, die we als deelnemende gemeente minder hoeven te betalen. Dat is natuurlijk hartstikke mooi, maar nu krijgen we daar 738.000 euro bij, totaal volgens mij zelfs. Dus maar dat betekent wel dat we dus een

verhoging krijgen pro rata en ik vraag me af of u of we daar nog iets mee kunnen of de wethouder onze zorgen wil uiten hoe dat verdisconteerd wordt, de 6,2% als bezuiniging die voor 2025 ingeboekt staat?

De voorzitter: Wie van het college kan de vraag van mijnheer Veerman beantwoorden?

De heer Wit: Ik moet toch eventjes kijken hoe we dit in het verleden altijd deden. Want een terugkoppeling van een gemeenschappelijke regeling is over het algemeen niet het moment om allerlei vragen over die gemeenschappelijke regeling te gaan stellen. Maar juist om de terugkoppeling te geven wat u uit de vergaderingen richting de raad heeft meegegeven. U gaat me nu vragen stellen inhoudelijk financieel en volgens mij is dat niet de bedoeling van dit onderdeel van de agenda. Kijk, ik wil best antwoord geven op het feit hoe deze cao-gelden hoe dat gegaan is. En in principe moet je dat gewoon meenemen in de rekening. Dat dat niet gebeurd is, betekent dat ze het jaar daarop erin komen in de jaarstukken. Dus daar heb je weinig keuze in. Dat is CAO is CAO, daar heb je weinig grip op als gemeente. Ik heb dit eerder meegemaakt in het Forum. En ik wil daar toch wel scherp op zijn dat we dat op de juiste manier blijven doen, voorzitter. Dus als mijnheer Veerman echt inhoudelijke vragen heeft, dan zou ik hem toch willen vragen om daar ambtelijke bijstand voor te vragen, zodat we op een goede wijze ook echt informatie kunnen geven die hij vraagt. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Veerman.

De heer Veerman: Prima, maar we hebben ook hier afgesproken in het kader van de gemeenschappelijke regelingen en ik heb hier nog nooit iets over horen zeggen, dat wij een terugkoppeling zouden geven als u daar in het bestuur zit. Ik hoor hier nooit een wethouder iets zeggen over de gemeenschappelijke regeling. Dat staat in die gemeenschappelijke regeling, dat je met elkaar hier ... Met de zienswijze hebben we die geaccordeerd, hebben we allemaal afgesproken dat we ook GGD-VT, dat die gemeenschappelijke regeling, volgens de wet ook, dat er terugkoppelingen zouden komen vanuit de wethouders die erin zitten, maar dat gebeurt ook niet. Dus dan zou ik u ook willen verzoeken dat u over dit soort onderwerpen ook de raad informeert in dit onderwerp als dat op de agenda staat. Kan u die toezegging dan ook doen?

De voorzitter: Mijnheer Wit.

De heer Wit: De stukken waar u naar vraagt en dat staat ook in principe allemaal in de algemene stukken van in de P&C-cyclus. Ik wil met alle plezier elke vergadering een hele uitgebreide discussie gaan voeren over alle gemeenschappelijke regelingen, waar ik wekelijks in zit, maar als je dat allemaal moet gaan terugkoppelen, dan wordt het wel een andere vergadering. Ik stel voor dat we als de raad daarmee akkoord is, dat we hier toch nog even goed naar kijken hoe we dit buiten de orde van deze vergadering om in de toekomst gaan regelen, want ik denk dat hier misverstanden zijn. Dank u wel.

De voorzitter: Dan noteer ik als toezegging dat gekeken gaat worden hoe om te gaan met de terugkoppeling van de gemeenschappelijke regelingen door het college. Heb ik het zo goed geformuleerd?

De heer Wit: Nee, in het algemeen.

De voorzitter: In het algemeen. De raad hebben we al besproken. Dat kan geen toezegging zijn, hoor ik. Nee, want dat is gekoppeld aan één collegelid. Wie is dat? Mijnheer Wit, denk ik dan.

Mevrouw Woudstra: Voorzitter, punt van orde om het de voorzitter makkelijker te maken. Volgens mij kunnen we het heel goed meenemen naar het presidium. In het presidium het verzoek doen en dat moeten we dan formuleren. Hoe gaan we om met mededelingen, terugkoppeling en hoe houden we daar zicht op? In het verleden konden we dan ook af en toe een vraag voorstel.

De voorzitter: Iedereen het eens met het voorstel van mevrouw Woudstra? Dan gaan we dat doen. Mevrouw Jansen-Dirkx.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Dank u wel, voorzitter. We hebben vorige week natuurlijk een schitterende presentatie gehad over de inkoopstrategie jeugdzorg. Deze presentatie gaat natuurlijk ook nog bij andere gemeenten gegeven worden. In het kader daarvan van deze presentatie was bij mij in ieder geval het idee ontstaan, dat we met de gemeenteraden samen nog een bijeenkomst wilden organiseren of moesten organiseren om de neuzen dezelfde kant op te krijgen. Ik kan u melden dat wij daar inmiddels wel wat stappen in aan het zetten zijn. En ik zou voorzichtig aan met uw potlood in uw agenda noteren dat wij proberen 16 mei hiervoor een bijeenkomst voor alle raden uit de regio te organiseren en dat zal hier in Rijswijk zijn. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Jansen-Dirkx. Nog meer uit de gemeenschappelijke regelingen? Nee.

7. Overzicht toezeggingen en moties

De voorzitter: Dan gaan we naar het overzicht toezeggingen en moties en ik heb begrepen dat op verzoek van het presidium er gewerkt wordt aan een opschoning van de openstaande moties en toezeggingen. Zodra dit is afgerond, zal uw griffie weer actuele lijsten op de fora-agenda's plaatsen. Ik neem aan dat dat ook uw instemming heeft.

8. Vaststellen verslag 10 december 2024 en 4 februari 2025

De voorzitter: Vaststelling verslagen, agendapunt 8, van 10 december 2024.

Mevrouw Woudstra: Sorry, ik heb nog wel een vraag over een toezegging.

De voorzitter: Ga uw gang, mevrouw Woudstra.

Mevrouw Woudstra: Daar waren we dan weer terug nu? Dank. Er is een toezegging gedaan en we hebben navraag gedaan over het beheer van het Huis van de Stad en dat we daar meer informatie over zouden krijgen. Inmiddels heb ik begrepen dat er wat vertraging is opgetreden. Ik wilde graag de wethouder de kans geven om even aan te geven wanneer we over het beheer van de stad wel iets kunnen verwachten.

De voorzitter: Wie kan ik daarvoor het woord geven? Mevrouw Bentvelzen.

Mevrouw Bentvelzen: Voorzitter, dank. Ik heb die lijst van toezeggingen en moties, is opgeschoond. Is ook al doorgestuurd naar de griffie. Dus het is even afwachten wanneer die online komt. En ik heb de desbetreffende die die vraag heeft gesteld, heb ik al op de hoogte gesteld, via de andere lijn. Maar goed, de rest zal ook volgen.

Mevrouw Woudstra: Dank, wij hebben inderdaad het antwoord, maar we wilden dat de rest van de raad ook wist wat het antwoord was of wat de reden was, maar dan zien we dat in de lijst. En dan

hoop ik wel dat we die lijst komende week krijgen, want het is zeker fijn om die voor de raadsvergadering even te hebben.

De voorzitter: Is dat mogelijk of weten we dat niet?

Mevrouw Bentvelzen: We zitten op dit moment nog echt in de opschoonslag. Wat ik wel kan doen, is de tussentijdse lijst plaatsen, die dan nog niet helemaal opgeschoond is. Dan heb je in ieder geval de stand van zaken van de laatste toezegging. Dat is prima. Doen we.

De voorzitter: Akkoord, dan gaan we dat doen. Dan zijn we nu toch echt toegekomen aan vaststelling verslagen 10 december 2024 en 4 februari 2025. Kunt u als Forum akkoord gaan met de vaststelling van deze verslagen? Iemand iets op te merken?

9. Raadsvoorstel Herontwikkeling Marimbahal

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 9, raadsvoorstel herontwikkeling locatie Marimbahal. En dan geef ik graag als eerste het woord aan mijnheer Nunnikhoven, denk ik, van Beter voor Rijswijk.

De heer Nunnikhoven: Dank u wel, voorzitter. Beter voor Rijswijk is blij dat er eindelijk een stuk voor ons ligt. Uit de presentatie van het behoeftenonderzoek is hier ook maar eens uit gebleken hoe nodig deze voorzieningen zijn. Beter voor Rijswijk is blij dat we vorig jaar de motie ingediend hebben, zodat dit ook verwerkt is in dit stuk. Een sportzaal/ hal, waar ook gewoon gespeeld kan worden, een kantine die gebruikt kan worden voor sport- en wijkcentrum. En in de Plint ook nog plek voor een maatschappelijke voorziening en een visboer op een mooie plek. Het is jammer dat als we besluiten voor dit raadsvoorstel, dat we nog een paar jaar moeten wachten voor het klaar is, omdat de behoefte en dat geeft het onderzoek ook al aan, nu al is. Beter voor Rijswijk wil daarom de wethouders en het ambtelijk apparaat, wie hieraan gewerkt heeft, heel erg bedanken dat ze geluisterd hebben naar de raad in het debat en niet alleen naar de motie, die in samenwerking met meerdere partijen, sportverenigingen en buurtorganisaties is gemaakt. Zo is er een parkeergarage toegevoegd en is de Buitenhof als voorbeeld genomen. Beter goed gepikt dan slecht verzonnen, zullen we maar zeggen. Ook het toekomstig gebruik van een gymzaal voor de school van GSR en de Akker is meegenomen, zodat daar weer iets anders kan. Ook de afspraak, sociale en middenhuur is meegenomen in de woningen, die heel hard nodig zijn. Alleen begrijpt Beter voor Rijswijk nog steeds niet waarom er voor variant C is gegaan. De motie is die avond aangepast, zodat de Singelloop erin verwerkt werd. Die kan nu niet meer en we hebben allemaal gekozen voor sloop. Sommige raadsleden zelfs twee keer. Dus als een raadslid en of een wethouder en of een ambtenaar het zo belangrijk vond, was hij of zij wel opgestaan om dit door te geven. Er zijn verschillende bedragen van 7 tot 2,5 ton genoemd als extra kosten voor het behoud van het kunstwerk. Het is neergekomen op 265.000 euro. Na het laatste Forum, waar aangegeven is dat er eventueel subsidie voor kan komen en dit kan worden aangevraagd. Daar heb ik mijn vraag over gesteld, maar daar heb ik nog geen antwoord op gekregen en is dus nog niet zeker. Met de meerprijs van 150.000 euro grondexploitatie komt dit kunstwerk op een bedrag van 4 tot 5 ton. Dit is voor Beter voor Rijswijk te veel. De komende jaren moeten we nog meer van deze projecten bouwen en kunnen dat geld beter daaraan besteden. Ook bij navraag bij de buurtorganisatie van de muziekbuurt zien zij ook niet de meerwaarde zoals geschreven. Ik lees hun aanbeveling: voor de buurtorganisatie is het allerbelangrijkste dat de buurtorganisatie een eigen plek krijgt in de Muziekbuilt. Momenteel is dit een groot gemis. De sloop van de Marimbahal biedt de kans voor de buurtorganisatie om na de sloop in het nieuwe

wijkgebouw een plek te creëren, waar wij voor en met de bewoners activiteiten kunnen organiseren. Op deze manier kan de sociale cohesie in de wijk versterkt worden. In de Muziekboulevard wonen mensen met diverse culturele achtergronden. Door het organiseren van activiteiten en het bieden van een ontmoetingsplek midden in de wijk ligt er een kans deze mensen dichterbij elkaar te brengen. Naar schijnt wordt het kunstwerk aan de achterkant van de Marimbahal gezien als cultureel erfgoed. Naar wij hebben begrepen kost het behoud van het kunstwerk 265.000 euro. Alhoewel het behoud van kunst vallend onder cultureel erfgoed een mooi streven is, vinden wij belangrijker dat de buurtorganisatie en de bewoners van de wijk een eigen ontmoetingsplek krijgen. Kortom, het slopen van het kunstwerk is jammer, maar het is wel de beste keus voor de toekomst van de wijk en het maakt ruimte voor de bewoners en zorgt ervoor dat de wijk zich verder kan ontwikkelen. Met vriendelijke groet, secretaris bewonersorganisatie Muziekboulevard. En omdat de raad de keuze zou moeten maken en niet het college, heeft Beter voor Rijswijk besloten een amendement in te dienen, met aanpassing van scenario C naar scenario B. Zodat er gewoon een democratisch besluit kan zijn voor de twee scenario's. De vragen die ik van tevoren had ingediend en die niet nog niet beantwoord zijn. Om een Zoetermeertje 2.0 te voorkomen, is de hal minimaal 7 tot 9 meter hoog, zoals nodig bij wedstrijdvoetbal? Zo nee, kan er minimaal met 8 meter rekening gehouden worden, zodat we later niet voor extra kosten komen opdraaien, net als de gemeente Zoetermeer? Er is een stadspark ingetekend aan de voorkant van het Waldhoornplein bij scenario C, zijn deze paden die nu ingetekend zijn en de grasveldjes stevig genoeg voor de hulpdiensten? Zo nee, waarom wordt er dan voor dit park gekozen? En waar ik net al aan refereerde, in het laatste Forum werd er gesproken dat er een eventuele subsidie was voor de kunstmuur. Daar is alleen niets van terug te lezen. Betekent dat dat er geen subsidie gevonden is om deze te bekostigen? Voor zover mijn eerste termijn, wethouder. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Nunnikhoven. Dan geef ik nu graag het woord aan GroenLinks.

De heer Van 't Eind: Dank u wel, voorzitter. Dank aan het college voor dit voorstel. Het is niet zomaar een voorstel. Het is een voorstel die gaat over een van de stukken strategisch grondbezit die we hebben in deze stad. En dat betekent ook dat als we daar aan de gang gaan, een investering doen, dat we ook echt wat kunnen betekenen voor deze stad. En zo hebben we ook gekeken naar dit voorstel. En zo hebben we denk ik ook eerder, maar ik denk dat dat voor alle partijen in de raad geldt, maar ook zeker voor ons, ook eerder in deze discussie gezeten ten aanzien van de sloop van de Marimbahal. Wij denken dat er een goed voorstel ligt, want we bouwen woningen voor verschillende doelgroepen voor de middenhuur, sociale huur, zoals mijn collega hiervoor al zei, hard nodig voor deze stad. Er komen maatschappelijke voorzieningen voor Rijswijk en de buurt en de openbare ruimte wordt hiermee fors verbeterd. En dat in een Muziekboulevard, een buurt die ook echt de aandacht verdient en ook de echt de aandacht nodig heeft. Wij denken dat het goed voor Rijswijk is om daar ook in te durven investeren. GroenLinks wil niet alleen maar zomaar woningen bouwen, maar we willen werken aan een leefbare stad en dat gaan we hier met dit plan doen. Dat neemt niet weg dat wij nog wel drie vragen hebben aan het college. In het plan en daar werd door mijn voorganger de heer Nunnikhoven ook al aan gerefereerd, is er ruimte voor maatschappelijke voorzieningen gereserveerd, waaronder ook een huiskamerfunctie voor de buurt, waar ook behoefte aan is in de buurt. Maar voor zover wij dat kunnen beoordelen, is de exploitatie van die huiskamer niet meegenomen nog in het kostenplaatje zoals die nu voorligt. Mijn vraag is: klopt dat? Zo ja, dan roept dat wel de vraag bij ons op hoe bestendig dat dan is als je die ruimte reserveert? Want is het college het met mij eens dat als we in zo'n plan nadrukkelijk ruimte maken voor zo'n voorziening, waarvan we weten dat daar ook echt behoefte aan is in die buurt, dat we dat dan wel moeten gaan realiseren. En hoe ziet het college die realisatie dan voor zich en hoe kunnen we dat ook echt bestendig maken, dat we zeker weten dat dat ook gaat gebeuren? Want wij hechten ook zeker aan die

functie veel waarde, zeker voor deze buurt. Het plan gaat uit van reguliere normen voor parkeren. Dat begrijpen we op zich wel, want dat is gebaseerd op de parkeernormen, die we al sinds een eeuwigheid hebben in deze stad. Tegelijkertijd zijn er in Rijswijk inmiddels ook projecten waarin we andere parkeernormen hanteren en juist dit project ligt eigenlijk voor ov hartstikke goed gesitueerd. Binnen een kwartier ben je bij station Rijswijk, waar de trams en bussen zijn. Er stopt een bus voor de deur ongeveer. Ziet het college dan geen mogelijkheden om juist op deze plek ook voor lagere parkeernormen te gaan? Zo wordt er in het recente voorstel rond Havenkwartier scenario 4 bijvoorbeeld nog door het college aangegeven dat je, als het om autodruk gaat, ook bij het realiseren van nieuwe woningen kan kijken naar kun je je richten op bepaalde doelgroepen waar het autobezit lager is? Heeft het college dat ook hier overwogen? Zo nee, waarom niet? Heeft het college ook gekeken naar de verbinding naar andere projecten, waarin misschien wel collectieve voorzieningen georganiseerd kunnen worden, waarbij je naar het totaal kijkt? Wat misschien ook wel wat zou kunnen betekenen voor de parkeernormen. Tot slot, we hebben net de Omgevingsvisie besproken en daar is ook nog heel even circulaire ambities voor de stad voorbijgekomen. En nu gaan we de Marimbahal slopen en daar komen heel veel grondstoffen uit voort en ziet het college ook kansen om delen van dit gebouw te hergebruiken, straks in een nieuwbouw of in andere projecten in de stad? Tot zover mijn eerste termijn, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van 't Eind. Dan geef ik nu het woord aan Wij. Rijswijk.

De heer Van Dam: Dank, voorzitter. We hadden de vragen ook al ingezonden, maar voordat ik daarmee begin, vroeg ik me wel af aan de hand van de bijdrage van de heer Nunnikhoven of de wethouder misschien verduidelijking kan schaffen over het bedrag wat nu gelinkt wordt aan dit kunstwerk? Want ik hoor 265.000 euro en tegelijkertijd ook weer vier 400.000 euro voorbijkomen. Dus ik dacht, misschien een mooie kans om dat hier even meteen glad te strijken. Zodat we daar straks in de raadsvergadering geen onenigheid meer over krijgen. Hadden wij een aantal vragen ingestuurd. Ik ga ze niet ten volle uit voorlezen, maar even snel langs, want ik neem aan dat ze al bekend zijn. Het gaat over de parkeerplaatsen. Wat is nu het uiteindelijke aantal parkeerplaatsen dat er wordt gerealiseerd? Gaat er boven de grond de huidige parkeerplaats op het Waldhoornplein nu verminderen, omdat we de boven ruimte anders gaan inrichten met bomen en een mooi pleintje? Wat gebeurt daarmee? Is de eigenaar van de viskraam op de hoogte? Hoe gaan die gesprekken met die eigenaar over zijn nieuwe locatie? Dat zouden we graag willen weten. Verder, waarom wordt er gekozen voor betaald parkeren? Volgens mij was de regeling nog steeds dat we in eerste instantie met de wijk gaan praten. Op het moment dat we dat gaan veranderen en dat als de wijk het ermee eens is of althans meer dan 50 procent van de wijk het ermee eens is, dat we dan pas parkeerregulering invoeren en niet eerder. Nu lijkt dat toch te zijn losgelaten. Dus we vroegen ons af waarom. En op pagina 12 wordt gesproken over 20 sociale huurwoningen en 20 middenhuurwoningen en op pagina 9 bij paragraaf 5.1 over 20 sociaal en 10 middenhuur. Wij vroegen ons af: welke van de twee mogen wij als waarheid beschouwen? En dat was de laatste vraag.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Dam. Er zijn inderdaad door drie partijen vragen gesteld en er is nog geen antwoord. Is er al zicht op een antwoord? Dat komt nog of neemt u dat mee in uw termijn? Dan geef ik graag het woord aan Rijswijks Belang.

Mevrouw de Haan-Niesen: Dank u wel, voorzitter. En dank college voor dit raadsvoorstel. Op bladzijde 2 van het raadsvoorstel wordt geschreven dat het kunstwerk als waardevol wordt gezien door experts. Kan het college aangeven wat dan waardevol is aan het kunstwerk? Wij lezen dit als fractie Rijswijks Belang niet terug in het raadsvoorstel of wij moeten hier overheen gelezen hebben. Ons inziens is het van belang, dat wanneer dit kunstwerk op de lijst van cultureel erfgoed staat, het

waardevolle van dit kunstwerk dan ook benoemd wordt in dit raadsvoorstel en niet alleen afgaan op het feit dat dit kunstwerk op een lijst staat. En dan die experts. Wie zijn deze experts? Het woord experts in dit raadsvoorstel kan als ruim begrip gelezen worden. Wellicht heeft een diamantexpert het kunstwerk ook als waardevol beschouwd, maar heeft deze mening dan een toegevoegde waarde om het kunstwerk van Theo van Amstel te behouden? En voor de volledigheid van het raadsvoorstel was het fijn geweest om de raad in volledigheid te informeren over deze experts in het raadsvoorstel en niet alleen het woord experts te benoemen. Op bladzijde 5 van het raadsvoorstel schrijft u als college, Wij. Rijswijk heeft ook al een vraag hierover gesteld: de viskraam kan blijven. De locatie zal in overleg nader bepaald worden. Op 30 januari 2024 heeft het college een motie aangenomen van de partijen Beter voor Rijswijk, Rijswijks Belang, Wij. Rijswijk en Partij G en R, waarin het college verzocht wordt om de viskraam op locatie te behouden. Nu schrijft het college anders, voorzitter. En de vraag van Rijswijks Belang is dan ook waarom? Waarom moet de locatie in nader overleg bepaald worden? En als de viskraam dan een andere locatie toegewezen krijgt, wie gaat er dan voor de kosten opdraaien? Op bladzijde 10 van het raadsvoorstel schrijft u als college: de ondernemer van de viskraam is geïnformeerd. Wij. Rijswijk heeft deze vraag ook al gesteld over de herontwikkelingsplannen voor de locatie Marimbahal, maar wat bedoelt het college hier precies mee? Wat heeft u de ondernemer van de viskraam precies verteld? Wanneer en op welke manier. Dan de financiën, voorzitter. De exploitatiekosten van 395.000 euro negatief in scenario C baart onze fractie zorgen. Hoe gaat het college ervoor zorgen dat deze kosten naar positief gaan? Wellicht een optie vanuit onze fractie om deze exploitatiekosten te gaan plussen, door te vragen aan museum Rijswijk om hun subsidie of een gedeelte ervan te doneren aan het kunstwerk in de muur van de Marimbahal. Zij zijn immers de instelling in Rijswijk met een groot hart voor kunst. Dan voorzitter, op bladzijde 8 van het raadsvoorstel. De mogelijkheden van subsidie voor het behoud van het kunstwerk worden onderzocht. Beter voor Rijswijk heeft ook die vraag gesteld. Heeft u hier al uitsluitsel over en is er al subsidie en ter grootte van welk bedrag? Dan voorzitter, het parkeren in de Muziekbuit. Het college schetst in het raadsvoorstel: de Marimbahal ligt aan de rand van een betaald parkeergebied. Op basis van tellingen zichtbaar is dat als gevolg hiervan net langs de rand van het betaald parkeergebied sprake is van een hogere parkeerdruk. Wanneer hebben deze tellingen dan plaatsgevonden en over welke periode en om en op welke tijdstippen? Is hiervan een overzicht en kunnen we als raad deze nog krijgen? Wat wordt bedoeld met uitgangspunt is dat in principe parkeren voor bewoners op eigen terrein plaatsvindt? Graag uitleg daarover. Dan is opvallend dat de hoogste parkeerdruk wordt gemeten op zaterdagavond. Hoe heeft dit college dit dan gemeten? En hoe weet het college dat dit gedeelte van de Muziekbuit wordt gebruikt als overstaplocatie voor de trein? Wellicht weten een aantal leden van de raad dat het onbetaald parkeren gedeelte van de Muziekbuit al jarenlang ook gebruikt wordt door het personeel dat werkzaam is in stadscentrum De Boogaard. Gaan we voor deze groep werknemers een uitzondering maken in de vorm van een parkeervergunning personeel Boogaard of gaat het college deze personeelsleden op hoge parkeerkosten jagen? Met de mogelijkheid dat zij elders een baan gaan zoeken en ondernemers van stadscentrum de Boogaard geen personeel meer kunnen krijgen en mogelijk dit hun onderneming gaat treffen. Is hier ook over nagedacht? Dan als laatste vraag, voorzitter. Bij dit raadsvoorstel zit een kostenindicatie kunstwerk Goudstikker. Wie is Goudstikker? Wat doen zij? En waarom is er maar één advies van een bouwkundig adviesbureau gevraagd? Waarom zijn er niet meerdere adviesbureaus gevraagd om een bouwkostenadvies? Rot zover mijn eerste termijn, voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we nu over naar D66. Wie kan ik het woord geven? Mijnheer Veerman.

De heer Veerman: Dank u wel. D66 was al eerder voorstander van de motie, die ook nu voorligt, waarbij een multifunctioneel centrum kan worden gerealiseerd. Waarbij naast een volwaardige sporthal met voorzieningen, ook voor verenigingen, scholen ook een activiteitenruimte die zowel voor sport als door de buurt zal worden gebruikt. Daarnaast creëren we ook nog mooie woningbouw, zowel midden- als het sociaal huurcomponent. Een maatschappelijke voorziening in de Plint en woningbouw volgens concept van de woon-zorgvisie. En daarnaast is er ook nog een verbetering van het groen, wateropvang en verkeerregulatie door de aanpassingen van de gehele omgeving. Al met al dus een heel mooi resultaat, maar we hebben ook nog wel een aantal vragen. De woningen worden die ingericht volgens de normen vanuit toegankelijkheid vanuit de woon-zorgvisie? En worden ook bewoners en de bewonersraad van woningcorporaties betrokken bij de indeling en bereikbaarheid van deze woningen? Tussen het moment van sloop en nieuwbouw zit een aanzienlijke periode, hoe zorgen we dat deze tijd zo klein mogelijk is en zorgen we na de sloop direct voor een hek om het gehele terrein te kunnen afsluiten, om te voorkomen dat mensen het terrein kunnen betreden? Daarnaast had ik nog een andere vraag. We zitten heel erg in onze maag met de exploitatie. Dat snap ik aan de ene kant ook wel, maar ik begrijp ook dat de sportzaal van de GSR en de Akker op een gegeven moment komt te vervallen. Als die gebruik gaan maken van deze nieuwe accommodatie, dan zouden we eventueel daar her bebouwing kunnen laten plaatsvinden. Is er een mogelijkheid om de opbrengst hiervan van deze grond ook in de exploitatie van dit project mee te nemen? Want dat zou dus wel iets kunnen betekenen. Dat waren mijn vragen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Veerman. Dan geef ik nu het woord aan de VVD. Mijnheer Loof of mijnheer Ezinga. Mijnheer Loof.

De heer Loof: Dank, voorzitter. Zoals u weet was de Rijswijkse VVD geen voorstander van de uitwerking van de nu voorliggende scenario's en met een goede reden. Laten we overigens meteen afspreken bij ons taalgebruik, hier is sprake van een sporthal en geen sportzaal. Toch kon ik het niet laten om enige mate van tevredenheid te tonen toen ik dit voorstel zag. Het bevestigt namelijk wat wij vorig jaar al zeiden dat zou gaan gebeuren en vooral het voorstel nodigt een tegenstem van meerdere partijen uit en daar kijk ik naar uit. Want voorzitter, Beter voor Rijswijk heeft beloofd tegen te gaan stemmen als het te duur zou worden, meer dan 12 miljoen, waarvan een motie van 6 miljoen voor een sporthal, is objectief te duur. BvR gaat dus tegenstemmen. Rijswijks Belang wilde dolgraag dat de viskraam bleef staan waar het staat en stemde daarom in met het vorige voorstel. Welnu, de viskraam wordt verplaatst, tegen de lijn van de motie in. En nog meer, het voorstel stelt voor om de muur, waar Rijswijks Belang al direct van zei: die willen we niet, te behouden. Rijswijks Belang gaat dus tegenstemmen. En zo gaat het vlot. En dan Wij. Rijswijk. Heeft deze fractie de foto's/ illustraties gezien en de tabel waaruit blijkt dat het voorstel slecht scoort op onder andere ruimtelijke inpassing? Het plaatsen van een Kolossus van een sporthal, een feitelijke Altes plus 2.0 midden in een woonwijk. De partij die constant roept dat we niet te veel moeten bouwen, aan de wijken moeten denken en noem maar op. Die kunnen hier natuurlijk niet mee instemmen. Wij. Rijswijk gaat dus ook tegenstemmen. En dan komt daar nog ook ineens een uitbreiding van het betaald parkeren, in een wijk waar geen parkeerproblemen zijn, uit de hoge hoed. Dankzij deze eerder genoemde partijen. Om nog maar niet te spreken over de financiële situatie van de gemeente, vanwege het aankomende ravijnjaar, waarvan deze drie partijen allemaal zeggen de zorgen serieus te nemen. Nee, echt, we hebben geen gat in ons hand. Ik betwijfel het. Voorzitter, met dit raadsvoorstel kunnen in ieder geval deze partijen laten zien of hun uitspraken uit het verleden een knip voor de neus waard zijn. Eigenlijk is de Marimbahal de lakmoesproef, een soort gymnastiek voor gevorderden zou je kunnen zeggen voor deze partijen en hun woorden en of hun woorden in deze raad wel iets waard zijn. Daar zijn wij heel erg benieuwd naar, voorzitter. Richting het college is al gesproken met de scholen die gebruik zouden moeten gaan maken van deze hal. En willen de scholen dat ook wel? Aangezien ze zelf al

ruimte tot hun beschikking hebben. Kan het college aangeven waar ze bepaalt in lijn met de ambities in de Kadernota dat betaald parkeren wordt uitgebreid in de Muziekbuurt? Schuurt dit voorstel niet met de uitspraken van de raad rondom financiële degelijkheid, vraag ik aan het college? De vraag stellen, is hem wellicht beantwoorden, maar ik hoor graag de reactie. Waarom is enkel in scenario ruimte, ik citeer: ruimte om tussen de nieuwbouw en de bestaande bouw aan het Waldhoornplein meer groen te realiseren en niet bij de andere scenario 's? Het voorstel benoemt nieuwbouw van de GSR en de Akker. Wanneer staat dit op de planning? Waarom is de realisatie van de nieuwe sporthal in Rijswijk buiten vooralsnog onzeker? In dit geval lijkt namelijk geen moeite te zijn om midden in de Muziekbuurt een tweede Altes te bouwen. Waarom zou dit niet in Rijswijk buiten kunnen? Waar het wat ons betreft veel logischer is. Voorzitter, graag wil ik ook nog mijn dank uitspreken voor de legenda met ik citeer: de bedragen in rood zijn negatief. Het is jammer alleen dat ze allemaal rood zijn. Hoe kan het dat ons zulke negatieve cijfers worden voorgelegd aan de vooravond van het ravijnjaar? De financiering is onder andere afhankelijk van de uiteindelijke subsidie SPUK Stimulering Sport. Betekent dit dus dat we hier voor ons hebben liggen, waar we niet helder van hebben hoe het gefinancierd gaat worden. En als die SPUK lager uitvalt, wanneer weten we dit overigens? Waar gaan we het verschil dan vandaan halen? Of wellicht beter: waar gaat de wethouder binnen de portefeuille het geld vandaan halen? Want te korten lossen we binnen het beleidsprogramma op. Welke kwetsbare groepen gaan er in Rijswijk minder kunnen sporten dankzij de motie van BvR, Rijswijks Belang en Wij? De onderbouwing voor het uitbreiden van betaald parkeren in de Muziekbuurt, waar geen parkeerproblemen zijn, is dun. Het lijkt enkel te leunen op een vermeende piek op zaterdag en daarom moet het worden uitgebreid. Dit voelt als een manier om uitbreiding alsnog te verwezenlijken op een plek waarvan we al eerder hebben gezegd: dat is niet nodig. Instemmen met het voorstel is instemmen met meer parkeerkosten voor de inwoners van de Muziekbuurt. Mijn vraag aan onder andere BvR, Rijswijks Belang en Wij: gaat u dus de parkeertarieven verhogen voor het tekort van de grondexploitatie hier? Het is tenslotte maar 500.000. Voorzitter, tot slot het kunstwerk. Het enige wat in het voorstel staat, is de mogelijkheden van subsidie voor het behoud van het kunstwerk worden onderzocht. Dat is heel mager en minder dan de wethouder heeft toegezegd in het eerdere Forum of in ieder geval waar ik zwaar om heb verzocht. Daar is ook op het hart gedrukt: geef duidelijkheid en helderheid. Nu staat er enkel één zin. En bond Heemschut heeft in ieder geval mij, ze hebben sowieso gemaïld en ook gebeld, heeft al wel wat laten weten en toont inzet en passie om subsidies te regelen. En op zich heb ik daar wel vertrouwen in, maar ik wilde dit graag ook bij de wethouder horen en lezen en in plaats daarvan zie ik één zin, die toch aanvoelt dat hij er toch maar eventjes is tussen geplaatst. Dus wat zijn de opties en mogelijkheden hieromtrent? Voorzitter, kunnen we niet beter even wachten? Want het ravijnjaar komt eraan. Dit geld hebben we nu niet en laten we wachten tot meer duidelijkheid. Want mogelijk kunnen we ook veel beter een sporthal bouwen in Rijswijk buiten in plaats van nu meer dan 12 miljoen over de balk te smijten. Waarom kijken we niet naar werkende alternatieven, zoals tijdelijke blaashallen? Uit de ervaring rondom, neem Leiden, blijkt dat dit werkt. Kijkend naar de bijlage over de financiële gevolgen, wordt hier in feite een omhooggevallen gymzaal voorgesteld, 2.681 uur als gymzaal en 715 uur als sporthal. Moeten we die 715 uur niet gewoon doen in een tijdelijke blaashal elders? Hoe kijkt de wethouder hiernaar? Dan sluit ik af. Dan kunnen we op de locatie van de Marimbahal iets moois neerzetten, met woningen, voorzieningen, zoals een huisarts en buurtcentrum, zonder een enorme sporthal in het midden, beter passend bij de wijk en de invulling en benodigdheden in de Muziekbuurt en het opknappen en upgraden van het Waldhoornplein. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Loof. Dan even wat betreft het CDA: wij wachten de antwoorden op onze vragen af. En nu geef ik graag het woord aan welke wethouder? Mevrouw Bentvelzen. Sorry, PvdA, mijnheer Bosman.

De heer Bosman: Volgens mij doet hij het allemaal weer een beetje, mooi. Dan begin ik. Even kijken, hoor. De PvdA wil graag een gerenoveerde sportzaal, omdat hier grote behoefte aan is. Zoals ook al gemeld door de collega's. Hierbij gaan we voor een integrale afweging met andere voorzieningen, zoals bijvoorbeeld sociale woningen, een huisartsenposten en andere multifunctionele voorzieningen. En ook het kunstwerk beschouwen wij als waardevol. Ook gezien het advies van de experts. Scenario C is daarom voor ons een aantrekkelijke propositie in deze fase van het debat. We realiseren ons dat deze keuze gepaard gaat met hogere realisatiekosten en een verlies op de exploitatie, maar we krijgen daar ook meer voor terug. Daarnaast hebben we dus een brief ontvangen van de Erfgoedvereniging Heemschut. Die aangeeft zich hard te maken voor fondsenwerving en ze hebben een succesvol trackrecord. We hebben ook in de eerdere fase van de Marimbahal een motie meegetekend, waarbij gepleit werd voor een duidelijke plek voor sociale woningbouw. Deze locatie is uitermate geschikt, gezien de vele voorzieningen in de nabijheid en gezien ons streven en van die van meerdere partijen om 30 procent sociaal te behouden. Voor Rijswijk past dat hier heel goed bij. En station Rijswijk is om de hoek en, zoals ook al door andere fracties is aangegeven, en vele busverbindingen en nu ook een sportvoorziening op kruipafstand. Is het een heel mooi initiatief, wat wij van harte ondersteunen. We hebben nog wel enkele vragen. In scenario C wordt genoemd dat er minder sociale cohesie mogelijk is. Hierbij worden alleen zichtlijnen genoemd, maar is dat ook nog ergens anders op berust? Verder zijn de 20 sociale woningen voor onze fractie een heel belangrijk uitgangspunt. In hoeverre zou de realisatie van meer woningen middenhuur en sociaal in scenario B en C mogelijk zijn om het verlies van de grondexploitatie verder te drukken? En is er al een bestemming. Dat hebben ook andere fracties gevraagd, voor de huidige gymzaal? Welke overbodig zou zijn wanneer de nieuwe Marimbahal is gerealiseerd. Tot zover, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Bosman van de PvdA. Dan nu het woord ...

De heer Bosman: Ik kan hem trouwens niet uitzetten.

De voorzitter: Dan nu het woord aan wethouder Bentvelzen.

Mevrouw Bentvelzen: Dank u wel, voorzitter. Daar hoeft u niet over te twijfelen toch, wie dit ging doen? Ik doe het samen met mijn collega Wit natuurlijk. Met heel veel plezier vanavond, want daar zitten we eindelijk met het voorstel van de Marimbahal. Iets later dan in eerste instantie gepland, maar de wonderen zijn de wereld nog niet uit. En daar gaan we vanavond over praten. Dank, voor alle vragen die er zijn gesteld door alle verschillende partijen. Laat ik vooropstellen dat we als Coalitieakkoord gezonde groei hebben vastgesteld met elkaar. En dat betekent ook dat je die gezonde groei, dat dat niet alleen gaat om huis bouwen of om dat soort hardware dingen, maar dat het ook gaat om voorzieningen in een stad. En dat ik graag mijn sportverenigingen binnen de gemeentegrens van Rijswijk behoud en deze niet over de gemeentegrens heen jaag, wat nu staat te gebeuren met wachtlijsten bij verschillende sportverenigingen in Rijswijk. Voorzitter, Dat gezegd hebbende, zijn er veel vragen gesteld en die ga ik proberen allemaal te beantwoorden. En ik zal vast en zeker een vraag vergeten zijn, want ik heb bijna blauwe handen van het schijven, want ook mijn pen was tussendoor nog even uit elkaar geschoten. Voorzitter, om inderdaad een Zoetermeertje 2.0 te voorkomen, ik vond hem wel leuk gevonden. Want mijn collega heeft het redelijk zwaar gehad in Zoetermeer, kan ik u vertellen. Maar is er mij gevraagd door Beter voor Rijswijk: kunnen we dat voorkomen door de hal minimaal tussen de 7 en 9 meter hoog te maken? Zoals ook nodig is bij de wedstrijdsport. Ik kan u daarin geruststellen dat als uw raad akkoord gaat met het voorstel, dat in het programma van eisen van de sporthal een minimale hoogte tussen de 7 en 9 meter zou staan. En dit als eis dus in de aanbesteding zal worden opgenomen. U heeft ook gevraagd er is een stadspark ingetekend aan de voorkant van het Waldhoornplein, zijn dit nu paadjes die zijn ingetekend en zijn

die grasvelden wel goed genoeg, stevig genoeg voor hulpdiensten? Ja, die inrichtingen die u op de plaatje ziet, dat zijn natuurlijk schetsen, eerste schetsen, scenarioschetsen en straks in de uitgewerkte schetsen, zal ook uitwerking aan eisen voor hulpdiensten staan, want daar moeten we aan voldoen als gemeente. Daar hebben we ook gewoon een wettelijke taak bij en dit kan bijvoorbeeld door onder het gras sterke grastegels te leggen, om maar een voorbeeld te noemen. En uw andere vraag over de subsidie van de kunstmuur neemt mijn collega zo vast in zijn eerste termijn mee. Voorzitter, dan is mij door GroenLinks gevraagd: de exploitatie is die meegenomen voor de huiskamerfunctie? Ik moet u misschien wel teleurstellen, want we hebben die nog niet meegenomen in de exploitatie. Er is natuurlijk wel de wens van de Plint van hoe we die zouden willen zien en hoe we die zouden willen inrichten. Te meer met de brief van de bewonersorganisatie, maar ook welzijnspartijen die zich bij mij of een welzijnspartij, die zich gemeld heeft, daarin te willen participeren. Vandaar dat die wel al is meegenomen. De lagere parkeernormen waar u aan refereert of u vraagt eigenlijk: kunnen we daar niet net zoals bij iedere nieuwe gebiedsontwikkeling kijken naar of we daar ook lagere parkeernormen kunnen toepassen? Het antwoord daarop is dat we nu gewerkt hebben met de huidige parkeernormen voor dat hele gebied, omdat je anders ook wel tijdens de wedstrijd de spelregels aan het veranderen bent, omdat je wel bezig bent met een gebiedsontwikkeling, maar dat zit wel in een gebied waar al parkeernormen zijn vastgesteld met elkaar. Dus vandaar dat we wel voor nu gewerkt hebben met de parkeernorm die er nu op dit moment aan de hand is bij de Muziekbuit. Ik ben het met u eens dat daar goed over is. U heeft mij ook een vraag gesteld over hergebruik, maar ik heb hem niet helemaal scherp. Ik heb hem niet goed gehoord. Laat ik het zo formuleren. Misschien mijn collega wel en dan gaat hij natuurlijk zijn best doen om dat te beantwoorden. Voorzitter, er is gevraagd door meerdere partijen naar de viskraam. Ik denk dat er weinig ondernemers zijn die zo vaak genoemd worden in een overleg als deze mijnheer en dat is hartstikke fijn. Ik ga daar ook graag mijn visje halen. Dus zeker niet onbelangrijk, maar als we gaan uitvoeren zoals het nu in nou de plannen staat, dan zal iedereen die dat goed naar de tekening kijkt, zien dat het gebouw op de plek komt staan gedeeltelijk waar de viskraam nu staat, dus daarom moet hij daar dan weg op de huidige plek. Er is over gesproken met de huidige ondernemer, in ieder geval over de herontwikkeling van de gehele locatie, dit raadsvoorstel, de specifieke manier van waar eventueel die viskraam zou kunnen komen, zoals wij hem hebben ingetekend, dat is nog niet zo expliciet gemaakt naar de desbetreffende ondernemer, maar hij is wel op de hoogte van de herontwikkeling. Staat daar ook in die zin niet negatief tegenover en als er dan sprake is van bepaalde kosten die daaraan verbonden zijn, dan is dat natuurlijk een gesprek die wij met hem voeren en dan kijken we hoe we die evenredig kunnen verdelen of waar die kosten moeten landen. Voorzitter, dan is er nog gevraagd naar de zaterdagavondpiek, waar dat moment dan op gebaseerd is door het college? Omdat dat nu niet aan de hand is. En dat klopt natuurlijk, want nu wordt er ook nog niet gesport. Maar als we strakjes wedstrijden hebben, dan kan je er bijna gif op innemen dat daar piekmomenten gaan ontstaan. Dus vandaar dat we daar wel met voortschrijdend inzicht naar hebben gekeken tijdens dit raadsvoorstel. Er is ook gevraagd: waar moeten de mensen die daar nu parkeren en die werken in Bogaard stadscentrum dan hun auto gaan parkeren? En jagen we dan niet allerlei werknemers de tent uit bij de ondernemers uit Boogaard stadscentrum? Dat is natuurlijk helemaal niet onze bedoeling, maar wij zijn verhuisd met ons stadhuis naar het Huis van de Stad. Dus u kunt zich voorstellen dat al die ambtenaren en we hebben best wel een beleid dat er best veel ambtenaren te fiets te voet of met het ov komen, maar ook nog genoeg ambtenaren met auto's en die parkeerden voorheen rondom de omgeving van de Melodie. Daar parkeert geen ambtenaar meer, want die gaan daar nu echt niet parkeren sinds wij hier zitten. Die gaan dat stuk namelijk niet lopen. Wij parkeren nu netjes bij de Altes en gaan dan een stukje lopen. Dus daar is nu plek waar dan eventueel die werknemers zouden kunnen parkeren. En ik denk dat dat zich altijd wel oplost. Voorzitter, dan is mij gevraagd: wat gaan we nu doen tussen de periode sloop-nieuwbouw? Want er

zit een lange periode tussen, mijnheer Veerman. Dan ben ik met u eens. Hoe zorgen we voor een veilige situatie? Er zal ongetwijfeld gekeken worden naar de veiligheid voor de mensen aldaar. Als daar bouwhekkern voor nodig zijn of iets dergelijks, dan moet dat, maar er is nog niet een expliciete tijdelijke invulling aangegeven en het feit dat we willen slopen, is dat er natuurlijk vergunningen moeten worden aangevraagd. Dan heb je ook nog eens een keer te maken met allerlei wetgeving voor ook mijn portefeuille dierenwelzijn. Dus het kan maar in een x-aantal weken per jaar. Dat is uit mijn hoofd gezegd eind september, begin oktober. Vorig jaar was ik al die tijd weer voorbij. Dus ik hoop dat we dat dit jaar wel op tijd allemaal hebben, om dat ook op tijd te kunnen doen. En dat de opbouw en de nieuwbouw dan weer wat langer duurt, dat heeft ook weer met allerlei aanbestedingen, plannen van eisen, u kent alle bureaucratie die we zelf hebben opgeworpen voor onszelf. Die kent u, denk ik wel. Voorzitter de GSR en de Akker is meerdere keer genoemd, de nieuwbouw GSR en de Akker, wanneer is die gepland? Dat staat in het IHP en dat is voor de kijkers thuis het Integraal Huisvestingsplan voor het onderwijs. Uit mijn hoofd, maar dat doe ik echt uit mijn hoofd, want ik kan hem zo snel niet vinden, want ik ben natuurlijk jullie vragen aan het tikken en beantwoorden en goed aan het nakijken. Maar volgens mij is het 2028, maar hang me we er niet aan op. Het kan ook een jaar eerder of een jaar later zijn. Dat zou dus betekenen impliciet dat we ook nog te maken hebben met een overlaptijd voor GSR en de Akker. Dat zij moeten gymmen en de Marimbahal dan nog niet af is. Het zou ook kunnen zijn dat het 2029 was. Het hangt er een beetje om en daar moeten we met hen over in gesprek. Ze zijn wel op de hoogte van deze plannen. Vinden het ook bij mijn weten, ik hoop niet dat ik morgen door een boze schoolbestuurder wordt gebeld ineens, bij mijn weten is het ook geen probleem om naar de Marimbahal te lopen. Zien dat niet als een ... Dat doen we bij meerdere scholen momenteel, dat ze een stukje moeten lopen voor een gymlocatie. Dat is helemaal niet zo heel gek. Een blaashal, mijnheer Loof, dat verbaast me eigenlijk dat de VVD daarmee komt. Als je kijkt naar de huidige elektra en gasprijzen en alles met netcongestie en weet ik veel wat er allemaal aan de hand is in ons land, dan is een blaashal wel het laatste waar je momenteel aan zou moeten denken.

De voorzitter: Een interruptie van mijnheer Loof.

De heer Loof: Dank, voorzitter. Voorzitter, volgens mij heeft de wethouder mij ook niet hoer zeggen dat de gemeente dat zou moeten betalen, maar er zijn organisaties die kunnen eindverantwoordelijkheid nemen. Wij subsidiëren bepaalde soorten sport. Als ik naar de sportschool ga, dan gaat het toch elke keer van mijn eigen rekening af en dat kunnen ze zelf ook met zo'n blaashal, lijkt me.

De voorzitter: Mevrouw Bentvelzen.

Mevrouw Bentvelzen: Voorzitter, ik ga mij niet wagen aan een antwoord op die opmerking van mijnheer Loof, maar dank voor uw verdere duiding op de blaashal. Voorzitter, het was natuurlijk geen verrassing dat de VVD geen voorstander is van de Marimbahal. Dus dat is ook prima. Dat is uw goed recht. Tegelijkertijd zou ik heel erg blij zijn als we de voorzieningen wat beter op peil brengen als het gaat om de sport in onze stad, aangezien we daar aantoonbaar tekort in hebben. Voorzitter, ik heb begrepen van de Partij van de Arbeid en dat had ik ook niet anders dan verwacht, dat u aangeeft die 20 sociale woningen die er nu in het stuk staan die zijn echt heel erg belangrijk. En dat begrijp ik ook, daar strijdt u altijd voor. Of er nou meer woningen mogelijk zijn dan dat er nu in het stuk staat, dat durf ik eigenlijk niet te zeggen. Ik heb daar ook geen antwoord op gekregen. Dus dat is wat ik u nu kan zeggen, maar ik kan het wel even uitzoeken voor de raad natuurlijk of daar een mogelijkheid is om nog meer woningen toe te voegen. Dat weet ik echt oprecht niet. De sociale cohesie door die zichtlijnen, in scenario C minder sociale cohesie, wat wordt daarmee bedoeld? Er bedoeld, omdat het rondje rond de Singel niet gerealiseerd kan worden en daarmee de kans voor

samenhang niet wordt ingevuld. En inderdaad de huidige gymzaal is dan overbodig, maar die zal dan ook al weg zijn als de GSR uiteindelijk al de nieuwbouw school heeft en vervolgens dan hun gymlessen gaat doen in de Marimbahal. Voorzitter, dan heb ik hier nog een aantal vragen van de fractie van Wij. Wij heeft gevraagd of het een en ander ten koste gaat van de reeds bestaande parkeerplekken. Ook al wordt er onder de beoogde nieuwe hal een parkeergarage gerealiseerd, is het niet wenselijk dat er bovengrondse parkeerplaatsen verloren gaan. Het is correct dat er parkeerplaatsen zouden verdwijnen bij vergroening, om de ontwikkeling mogelijk te maken en de ruimtelijke kwaliteit toe te voegen, wordt de capaciteit die nu niet wordt gebruikt ingezet voor ruimtelijke kwaliteit. Dus daar is in ieder geval naar gekeken. De viskraam heb ik volgens mij al benoemd. U heeft een vraag gesteld over de grondexploitatie. U vraagt zich af of het niet verstandiger is om de verhouding van sociale huur en middenhuur om te wisselen en wat dan de implicaties op de Grex zijn. Daar zit een tabel. Ik heb een tabel. Maar goed, dat kan ik u nu niet zo laten zien op mijn laptop. Dus die zal ik u nog toesturen, naar de hele raad uiteraard. Waarin u ziet wat het met de grondexploitatie doet. En met woorden genoemd, het saldo van de grond exploitatie wordt minder negatief naarmate er meer middeldure koop wordt toegevoegd. En dat is natuurlijk altijd zo. Maar dat is niet conform onze afspraken, dus dat hebben we nu niet afgesproken. En vandaar dat het op deze manier in dit voorstel staat. U heeft gevraagd waarom betaald parkeren? Dit gaat al jaren goed. Waarom niet eerst monitoren en waarnemen voordat betaald parkeren wordt ingevoerd? Door de toevoeging van het programma ontstaan er mogelijk problemen op die zaterdagavond, heb ik net uitgelegd met die piek, door bezoekers die geen bestemming hebben in de woonwijk. En daarbij hebben we in de Kadernota voor de begroting opgenomen dat bij gebiedsontwikkelingen we betaald parkeren invoeren. En met de ontwikkeling van de Admiraal Helfrichsingel en Marimbahal ligt uitbreiding van betaald parkeren in de Muziekboulevard in lijn met dit besluit. Dus het is ook niet zo dat daar helemaal geen betaald parkeren is. Daar is wel een betaald parkeren regime op dat stukje al. U heeft ook gevraagd op pagina 12. Er wordt gesproken over 20 sociaal, 20 middenhuur en op pagina 9, 5.1 over punt 20 sociaal en 10 middenhuur Welke van de twee is juist? Het antwoord is als volgt: in paragraaf 5.1 op pagina 9 is het voorkeursscenario 3 aan de orde en op pagina 12 gaat het om het scenario motie. Dus het zijn twee verschillende scenario's, met ieder hun eigen programma. En daar zit het verschil in, dus het is geen onjuistheid, maar een verschil. Voorzitter, dan heb ik volgens mij de schriftelijke vragen van Wij ook beantwoord. De vragen van BvR heb ik ook beantwoord. Dan heb ik nog vragen van, niet onbelangrijk, onze voorzitter van vanavond, het CDA. Een even kijken waar ze staan, hier. U heeft gevraagd: zijn er in het voorkeursscenario 3 van de raad twee maatschappelijke voorzieningen? Een bij de Marimbahal en een doordat de Akker en de GSR hun gymzaal niet meer nodig hebben. In alle scenario's, dus ook in voorkeursscenario 3, wordt ervan uitgegaan dat de Akker en de GSR sporten in een nieuwe sportaccommodatie te bouwen dus op de Marimbahallocatie en die is ook nodig om de vergrote sportzaal voldoende bezetting te geven. Dus die hebben we ook nodig voor de grondexploitatie of voor de exploitatie. U heeft gevraagd: kunnen de scholen in de andere twee scenario's geen gebruik maken van de sporthal? Dat is dus niet het geval. Dat is zeker wel, het is zelfs noodzakelijk voor exploitatie, dus ook in de twee andere scenario's die daar zijn geschetst, maken de scholen dus gebruik van de nieuwe sportaccommodatie op de Marimbahallocatie. U heeft gevraagd: waarom is er alleen bij het scenario motie, met inpassing kunstwerk, een groene ruimte tussen de nieuwbouw en bestaande bouw? Komt dat door de trafo. De locatie van de nieuwbouw in voorkeursscenario 3 ligt een stukje van het water af. In voorkeursscenario 3 wordt de groene ruimte in twee stukken verdeeld. Een deel langs het water, dus dat rondje langs de Singel, wat mogelijk maakt en de zichtrelaties tussen de wijken doet ontstaan. En het andere deel, de overige groene ruimte, komt in dit scenario tussen de bebouwing. Ik zal u de vragen ook schriftelijk doen toekomen, want ik heb daar een heel mooi plaatje bij met groene cirkeltjes en zo eromheen, dat het iets meer tot de verbeelding spreekt.

In het scenario met de motie, met de inpassing van het kunstwerk, is dus geen groen meer mogelijk tussen het water en de nieuwbouw aan de achterzijde van het pand. Er ligt een groene ruimte, dus geheel tussen de bestaande bebouwing en de nieuwbouw. Dus vandaar dat het er anders uitziet. Voorzitter, u heeft ook nog aangegeven vanuit het CDA, de vraag gesteld: kunt u aangeven hoe het overzicht rond de exploitatie per scenario eruit gaat zien als alle woningen in de scenario's, dus 30, 40 en 40 middenhuur worden en hoe dit overzicht eruit gaat zien als hier allemaal koopwoningen voor middeninkomens komen? Vooropgesteld hebben we te maken met één geïntegreerd gebouw, waarbij meerdere functies dan zijn ondergebracht. En in de berekeningen is voor de functie wonen voor alle woningen uitgegaan van huur, dus niet van koop, maar voor alle woningen huur. Dit mede ingegeven door het feit dat sociale huur normaliter belegd is bij een toegelaten instelling, dus bijvoorbeeld een woningbouwcorporatie en alles in de huur beter aansluit in het beheer en onderhoud dan deels huur en deels koop. Het neemt niet wel dat ook huur en koop prima samen kunnen gaan. Dat hebben we op meerdere plekken in de stad. En verder opgemerkt dat het aantal benodigde parkeerplekken mede wordt bepaald door het programma, koop vraagt meer parkeerplaatsen. De grondwaarde voor middeldure huur is hoger dan voor sociale huur en de grondwaarde voor middeldure koop is weer hoger dan middeldure huur, maar dat zal u niet onbekend klinken. Ik heb ook nog een overzicht voor u waarin ik iets verder inga daarop. En u heeft aangegeven: kunt u aangeven wat het effect is van het antwoord op vraag 4 voor de jaarlijkse exploitatiekosten? Het antwoord op vraag 4 is dat het geen effect heeft op de jaarlijkse exploitatiekosten van de sporthal. De grondkosten onder de sporthal worden bepaald conform grondprijstarief 2024, door het aantal vierkante meter en dit aantal vierkante meters verandert niet. Voorzitter, heel even mijn eigen schriftje langs. Ik heb dus die vraag hergebruikt, die pakt mijn collega. En dan de VVD heeft nog gesproken over financiële degelijkheid en die begrijp ik. En u heeft ook mij aangesproken impliciet over tekorten en die dan oplossen in het eigen programma of in de eigen portefeuille. En die begrijp ik ook. En tegelijkertijd worden wij als college best vaak aangesproken op zorg niet alleen voor woningen, maar zorg ook voor de leefomgeving. Zorg voor je mensen. Zorg voor mogelijkheden om te sporten, te recreëren, et cetera. Dus dat is wat we ook doen en ik denk dat je daarbij, ondanks het financiële plaatje wat dit met zich meebrengt, toch mag spreken van alsnog degelijkheid in dit verhaal, maar dat is mijn visie hierop. Ik geef nu graag het woord aan mijn collega Wit, om de rest van de vragen te beantwoorden.

De voorzitter: Mijnheer Wit, ga uw gang.

De heer Wit: Dank u wel, voorzitter. Laat ik maar meteen de subsidie inspringen, want daar kwamen eigenlijk de meeste vragen over. De fractie van de VVD gaf inderdaad al aan, u heeft tijdens de vorige bespreking aangegeven dat u zou trachten om iets van een uitspraak te doen over subsidies tijdens het Forum. Dat hebben we ook getracht, hebben we ook geprobeerd. We hebben alleen daar echter geen enkele harde uitspraken over kunnen krijgen. Dat is ook lastig op moment dat je nog bezig bent met planvorming en nog niet weet wat het besluit wordt, om dan de subsidie al wat verder op in te gaan. Tegelijkertijd hebben we natuurlijk wel inderdaad een brief gekregen van Bond Heemschut, dat ze ons daarin zouden willen ondersteunen, mocht u besluiten om voor scenario C te gaan. Die zullen we dan natuurlijk ook zeker in hun mogelijkheden daarin omarmen. Tegelijkertijd, wij weten ook, de provincie heeft in ieder geval niet de mogelijkheid. We hebben natuurlijk wel navraag gedaan. Tegelijkertijd zouden we wellicht vanuit het Mondriaanfonds of het Stimuleringsfonds regeling architectuur of Fonds 1818. Er zijn heel veel fondsen die wellicht een mogelijkheid zouden kunnen bieden om hier iets mee te doen. Ik heb alleen nu niet zeker niet een uitspraak van hen, dat gaan we doen. Sterker nog, dat ga ik ook niet krijgen totdat er een uitgewerkt voorstel ligt met een besluit van de raad om voor scenario C te gaan en dan moet het ook nog in een raadsvoorstel over een aantal jaar bij u terecht komen, moet het nog een keer besloten worden hoe we dat gaan doen. Dus dat

over subsidies. Er zijn vragen gesteld ook over het kostenplaatje door Wij. Rijswijk, 265.000 euro werd aangegeven. Dat is het bedrag wat inderdaad begroot is om het kunstwerk te isoleren, in te pakken en te stutten tot het moment dat we aan de constructie van eventuele nieuwbouw kunnen plaatsen. Tegelijkertijd betekent het verplaatsen van de Marimbahal of in ieder geval de nieuwe ontwikkeling naar die locatie toe, dat we wellicht met de uitbreiding ook iets moeten gaan doen met dat trafohuisje wat er staat. Dat zal, als je die volledig wilt verplaatsen en vervangen, ongeveer 150.000 euro kosten. We weten alleen nog niet of dat op dat moment ook op dat bedrag uitkomt, want er moet sowieso vanuit de autonome groei van de stad, het elektriciteitssysteem, veel elektrahuisjes moeten vervangen of nieuw of vergroot worden, kan het best zijn dat daar een koppelkans in zit om Stedin daarin mee te trekken. Echter, dat is niet zo heel makkelijk voor ons. Daar moeten we het overleg over voeren. Dus dat zijn in ieder geval wel bedragen die inderdaad beide zoals u aangaf wel kloppen inderdaad en ook in het raadsvoorstel staan. Rijswijks Belang heeft vragen gesteld over het kunstwerk. Wat is dan waardevol? Wie bepaalt dat? Ik niet, dat zult u begrijpen. Maar uiteindelijk hebben wij vanuit de RCE, de Rijksdienst voor Cultuur Erfgoed een brief gehad waarin zij hebben gezegd: we zetten het op een longlist voor cultureel erfgoed, dat wij het belang ervan inzien. Op basis van die vraag hebben wij toen gezegd: dan gaan wij een waardebeoordeling laten uitvoeren. Dat hebben we door de Vereniging Heemschut, Bond Heemschut laten doen. Dat zijn experts vanuit het particulier veld. Die al 115 jaar dit soort werk doen om gemeenten, maar ook andere instanties te ondersteunen in dit soort werkzaamheden. Daar zit de kennis en ik ga ook op hun rapport dan af. Dat zijn experts. En u vraagt dan verder ook over de expert Goudstikker. Wie is dan Goudstikker? Goudstikker is een constructiebureau, een adviesbureau, dat ook al 70 jaar lang allerlei bouwkundige constructies beoordeelt om daar een advies uit te brengen. Dus ook daar ga ik af op experts en het financiële plaatje wat daarbij zit, wat door Goudstikker bij een externe partij is opgevraagd, u vraagt: waarom hebben we er niet meer opgevraagd? We hebben geen reden om te twijfelen aan de opgave die hier ligt van het bureau, Vitruvius is het geloof ik, op moment dat je gaat aanbesteden, dan vraag je meerdere offertes op om te kijken of je een goede prijs krijgt. Dit is een inschatting. Het bouwkostenbureau is daar volgens mij uitstekend in geslaagd om dat op een goede wijze weer te geven. Dus ik heb geen reden om daaraan te twijfelen. U heeft nog een vraag gesteld over kunnen we het museum niet vragen om te doneren? Het museum gaat niet over kunst in de buitenruimte of kunst op andere panden. Het gaat over de eigen collectie en over wat daar verder binnen aan tentoonstellingen te zien is. Ik vraag ook niet aan voetbalvereniging Celeritas om voetbalvereniging Vredeburg te ondersteunen, omdat het toevallig beide voetbalverenigingen zijn. Dus dat ga ik ook hier niet doen. De circulaire ambities, kreeg ik van GroenLinks vragen over. Hoe kunnen we omgaan met eventueel als we na de sloop willen kijken of tijdens de sloop er materialen uitkomen? Dat moet echt blijken tijdens de opname van de sloop. Wat voor materiaal zit erin? Is het bruikbaar? Bijna alle aannemers in aanbestedingen vragen wij ook om goed om te gaan met het scheiden van bouwstromen en het eventueel her te gebruiken. Zouden we dat wat verder willen doen, dan moeten we dat in de aanbesteding gaan opnemen, dat op een goede manier die materialen dan ook hergebruikt worden. Het is wel zo dat als je het laat slopen, als men kiest voor dit scenario, dan wordt het op korte termijn gesloopt, dan zie ik niet direct kans om dat ergens in de stad weer her te gebruiken, want de aannemer die het gaat slopen, die heeft dan de mogelijkheid om die materialen ergens anders onder te brengen. We kunnen dat natuurlijk wel meenemen en aangeven en circulair of zoveel mogelijk beiden gescheiden sloopstromingen, dat is tegenwoordig bij sloop heel normaal. Even kijken.

De voorzitter: Mijnheer Van 't Eind.

De heer Van 't Eind: Dank u wel, voorzitter. Mag ik dat zien als een toezegging?

De heer Wit: Ik vraag me af wat voor toezegging u bedoelt. Wat ik u kan toezeggen, is dat wij bij de sloop en ik denk ook dat dat normaal is, dat wij aangeven dat zoveel mogelijk bouwmaterialen hergebruikt of op de goede wijze gescheiden afgevoerd worden, zodat ze ook voor hergebruik in aanmerking komen, maar verder kan ik op dit moment daarin niets toezeggen. Een kleintje is het dan. Even kijken, voorzitter. Ik heb verder geen vragen gehad. Ik geloof dat ik alles over subsidie en over het kunstwerk beantwoord heb. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Zijn er nog andere wethouders, leden van het college, die nog iets gaan beantwoorden? Nee. Dan gaan we over naar de tweede termijn. Het is inmiddels 22:30 uur. Ik wil u vragen om het kort te houden als dat kan, maar het is ook een belangrijk onderwerp. Dus ik laat uw geweten hierover even nadenken. Dan vraag ik het woord aan Beter voor Rijswijk.

De heer Nunnikhoven: Dank u wel, voorzitter. Dat beloof ik. College, bedankt voor de beantwoording op de vragen. Nu waren daar ook vragen gesteld door de VVD. Want ik wil hem eigenlijk ook een beetje terugleggen. Er is een avond geweest voor voorzieningen. Daar was u niet aanwezig, maar ik neem aan dat u het stuk wel heeft doorgelezen. En u heeft het over wachten. Wij hebben nu al schatting tussen 0 en 3 en tot 2040 2 tot 5. Dus stel dat wij wachten met de Marimbahal, dan is mijn vraag: waar gaan we dan bouwen? Ik hoor u ook zeggen de landgoederenzone kan niet, Rijswijk wordt straks vol. En u heeft het over wachten, maar het tekort van zaalhuur was al in 2016 onder de heer Van Hemert, wethouder, en daarna dus ook onder wethouder Luchthart. De Altes is vervanging van de andere sporthallen geweest, toen er al tekort was, 2016. Dus inderdaad, toentertijd had er al actie moeten worden ondernomen, maar door de financiële situatie toen kon het niet. Dus mijn vraag is: waar gaan we op wachten? En als we dit dan stilleggen, dan vraag ik me af: welke bouwprojecten gaan we dan ook stilleggen? Want dan dat tekort naar 2040 moeten we dan oprekken naar 2050, 2060. Gaan we dan het Havenkwartier stopzetten? De Beatrixlaan met bouwen? We moeten keuzes maken. En daar heeft u gelijk in en het kost allemaal veel geld. En ik heb uw partij weleens horen roepen: bouwen, bouwen, bouwen, maar daar horen ook voorzieningen, voorzieningen, voorzieningen bij. Dus ik vind het een beetje dubbel wat u zegt. Alleen aan de ene kant is Beter voor Rijswijk wel blij dat uiteindelijk het kunstwerk uit de hoge hoed kwam zetten, want u heeft het over rooie vlakken. Bij de voorzieningen staan ook heel veel rode vlakken. Dit was mijn tweede termijn.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Nunnikhoven. Dan geef ik nu het woord aan GroenLinks, mijnheer Van 't Eind.

De heer Van 't Eind: Na deze bijdrage van de heer Nunnikhoven, dat is een eer. Dank voor de beantwoording. Eerst even iets, een kleine reactie op de beantwoording en daarna nog iets ook over waarom wij als GroenLinks ook de noodzaak zien om dit project te doen en waarom wij dit ook steunen. Eerst even toch een kleine reactie op de beantwoording. Ik hoor de wethouder ten aanzien van de huiskamerfunctie bevestigen dat die exploitatie nog niet geregeld is in die kosten. Dat baart me wel een beetje zorgen. Want u zegt: er zijn er zijn wel organisaties die daarin willen, maar uiteindelijk moet die exploitatie wel georganiseerd worden. En we doen wel met dit plan en het creëren van die ruimte en ook verwijzen naar de behoefte die in de buurt is, de belofte om tot die huiskamer te komen. Dus durft de wethouder het aan om hier toe te zeggen dat die huiskamer er sowieso komt? Dat is een vraag aan de wethouder. Mag ze even over nadenken. En dan ten aanzien van die parkeernormen. Ik begrijp de beantwoording van de wethouder op zichzelf wel, maar waar ik ook een beetje op doel en ik constateer dat het college dat dus niet gedaan heeft, is dat je nadenkt over kun je ook bouwen in zo'n plek voor bijvoorbeeld Woonzorg-woningen voor ouderen, waarbij autobezit veel lager ligt en dus de parkeerdruk die door het bouwen van deze woningen komt, dus niet extra of veel meer extra parkeerdruk op de buurt legt. Waardoor je zo'n parkeernorm op dit

project dan lager zou kunnen houden, maar ik constateer vanuit het antwoord van de wethouder dat het college daar niet op die manier naar gekeken heeft. Ik neem dat mee in de overwegingen de komende twee weken richting de raadsvergadering en of wij daar in dat opzicht iets mee zouden willen doen. Dat weet ik nog niet, maar het zou wel kunnen. Dan dat circulair. Ik dacht: ik krijg een mooie toezegging, maar dat was dan toch niet. Hij hoeft niet als toezegging genoteerd te worden, want ik vond dit niet echt een toezegging. Ik begrijp het antwoord van de wethouder ook wel. We gaan nu slopen en het duurt een hele tijd voordat we daar gaan bouwen. En je gaat ook niet allerlei materialen opslaan, maar de wethouder zegt zelf ook al: we weten ook niet precies wat er allemaal uitkomt. Misschien komen er wel dingen uit waarvan je zegt: dat kunnen we misschien wel straks benutten voor de nieuwbouw. En is het dan niet zonde om nu al gelijk uit te sluiten? Ook in dat opzicht neem ik het antwoord van het college even mee, ga ik toch nog even nadenken of daar niet toch iets op te bedenken is. Want als we de ambitie hebben om circulair te zijn, dan moeten we als stad ook circulair zijn. En ik vind, voorzitter, dat grondstoffen weggeven aan de aannemer, dat die daar weer allerlei dingen mee gaat doen, vind ik niet circulair genoeg. Als dat de visie van het college is op circulair, dan moeten we toch ook nog maar een keer een discussie gaan voeren daarover. Voor mij is circulair dat je grondstoffen in de stad houdt, zo dicht mogelijk bij de plekken waar je het vandaan haalt en niet weggeeft aan een aannemer die dan vervolgens, mag ik toch aannemen dat we daar dan in de prijs bij zo'n aannemer nog iets mee doen, want hij kan verdienen aan die grondstoffen. Voor mij is dat niet per se circulair. Dus ik neem dat antwoord ook mee en ik ga daar ook nog even mezelf op beraden. En dan tot slot ook, de VVD sprak GroenLinks niet aan. Daar was ik er een beetje blij om, want de heer Loof was nogal scherp op dit plan, maar ik heb toch de behoefte om daar ook wel op te reageren. Ik ben het met de VVD eens, voorzitter, ik denk dat alle partijen het daar wel over eens zijn en zeker ook alle partijen binnen de coalitie, dat we zorgvuldig en zeker in deze financieel moeilijke tijden moeten omgaan met de begroting en met de gemeentelijke financiën. En volgens mij heeft deze coalitie dat ook tot nu toe elke keer laten zien, samen met de VVD en elke partij, ook BvR, die in deze coalitie zit, ook de Partij van de Arbeid, D66, GroenLinks, dat we dat gedaan hebben. En tegelijkertijd moeten we wel zorgen dat we op termijn een leefbare stad houden en daar horen ook voorzieningen bij. Daar hoort dus ook zo'n sporthal bij. De heer Loof die zegt dat die niet nodig is. De onderzoeken laten iets anders zien. Ik denk niet dat het goed is voor de stad om onze sportverenigingen over de grens te jagen. Dan is een investering, als het echt noodzakelijk is, moet je hem ook doen en dat is iets heel anders dan wat ik de heer Loof eerder heb horen zeggen, een megalomaan project. Nee, dat is gewoon investeren in de toekomst van je stad. Dank u wel, voorzitter. Tot zover mijn tweede termijn.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van 't Eind. Dan gaan we nu naar Wij. Rijswijk, mijnheer Van Dam.

De heer Van Dam: Ik hoef er weinig meer aan toe te voegen als je dat zo hoort van GroenLinks en Beter voor Rijswijk. Ik wil wel GroenLinks ondersteunen in de vraag naar die huiskamer. Want wat we hebben gedaan vorig jaar, is een enquête gehouden in die wijk, met uit mijn hoofd, iets meer dan 100 reacties. Naast die behoefte voor die sporthal, was de behoefte voor zo'n huiskamer ontzettend groot. Dus die urgentie die de heer Van 't Eind daaraan geeft, die onderstreep ik ook vanuit Wij. Rijswijk. Dus wij hopen ook dat die huiskamer toch echt daar gerealiseerd gaat worden. Dan wil ik nog even reageren op het parkeren. Op een ander punt zei de wethouder van we moeten de spelregels niet veranderen tijdens het spelen. Ik vraag me toch af, we hebben in de begroting ja gezegd tegen, althans wij niet, maar een aantal partijen hebben voor de begroting gestemd. Waarin staat dat we bij nieuwbouwprojecten inderdaad de parkeerregulatie kunnen aanpassen. Alleen, volgens mij is nog steeds de huidige Parkeernota gewoon van kracht en daarin staat toch echt iets anders. Daarin staat dat we 50 procent van de wijk voor moeten hebben als we parkeerregulatie

willen gaan veranderen en dat is nog steeds huidig beleid. Dat is niet aangepast, ook niet met de begroting. Dus ik zou toch wel willen weten van de wethouder van hoe gaan we daar dan mee om? Want ik volg volgens mij nog steeds gewoon het huidige parkeerbeleid. Dat is mijn tweede termijn.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer van Dam. Dan gaan we nu naar Rijswijks Belang.

Mevrouw de Haan-Niesen: Dank u wel, voorzitter. Dank college, voor de beantwoording. Ook om even terug te komen op het parkeren. Ik hoor de wethouder zeggen dat ze een vooruitstrevend inzicht heeft en met betrekking tot parkeerdruk, maar in het raadsvoorstel staat toch echt dat op basis van tellingen zichtbaar is dat als gevolg hiervan net langs de rand van het betaald parkeergebied sprake is van een hogere parkeerdruk. Verder heeft zij het over de ambtenaren die daar niet meer parkeren. Dus dan denk ik van nou, dan zou daar ook geen parkeerdruk moeten zijn. Ambtenaren parkeren ook niet op zaterdagavond in de Muziekbuilt of überhaupt daar in de wijk. Dus ik wil toch terugkomen op mijn eerdere vragen, want wanneer hebben deze tellingen plaatsgevonden? Want dat schetst u in het raadsvoorstel. Daar hebben tellingen plaatsgevonden, over welke periode en op welke tijdstippen? Is daar een overzicht van en kunnen we als raad dit nog krijgen? Waar ik geen antwoord op heb gehad, is dat er in het raadsvoorstel uitgangspunt is dat in principe parkeren voor bewoners op eigen terrein plaatsvindt. Wat bedoelt u daar precies mee? Fijn dat wethouder Wit vertrouwen heeft in de groepen experts en bouwkundige adviesbureaus. Daar zullen we hem dan op zijn mooie blauwe, groene ogen, geen idee welke kleur het is, geloven. Wat Rijswijks Belang betreft is ... We twijfelen. We twijfelen heel erg.

De voorzitter: U heeft een interruptie van mijnheer Van 't Eind.

De heer Van 't Eind: Toch een vraag aan mevrouw Niesen. Ik ben blij dat mevrouw Niesen de wethouder op zijn blauwe ogen gelooft, maar mij verwondert toch een beetje deze reactie. Geloofd Rijswijks Belang niet in enige vorm van 70 jaar bestaande bouwkundige expertbureaus of 110 jaar lang bestaande experts op het gebied van kunst, die daar al 110 jaar over adviseren? Dat is iets wat voor Rijswijks Belang gewoon opzijgeschoven kan worden, dat is ook maar een mening. Moet ik dat zo zien? Kijkt Rijswijks Belang daar op die manier naar?

De voorzitter: Mevrouw Niesen.

Mevrouw de Haan-Niesen: Nee, mijnheer Van 't Eind, zo moet u het niet zien. Wij verbazen ons elke keer weer over het feit dat er maar een of twee adviesbureaus worden ingeschakeld of aannemers of et cetera, gevraagd worden om een om een kostenadvies of om een advies, terwijl daar in Nederland volgens mij vele malen meer bouwkundige adviesbureaus zijn die bouwkostenadvies kunnen maken.

De voorzitter: Mevrouw Niesen, u heeft weer een interruptie van mijnheer Van 't Eind, maar als u eerst uw zin af wilt maken, dan ga uw gang. Nee, mijnheer Van 't Eind.

De heer Van 't Eind: Begrijp ik Rijswijks Belang nu goed, dat Rijswijks Belang graag nog extra geld uitgeeft aan nog veel meer extra adviesbureaus?

Mevrouw Haan-Niesen: Nee, zeker niet. Zo wil ik hem niet stellen. Dat mag u vinden, mijnheer Van 't Eind, geen probleem.

De voorzitter: Mevrouw Niesen, gaat u verder.

Mevrouw de Haan-Niesen: Ik ga verder. We twijfelen aan dit raadsvoorstel. Waarom? Vanwege alle onzekerheden die daarin benoemd zijn en de negatieve financiën. Verder vinden we dat de nadruk te veel op het kunstwerk ligt dan op de sporthal, met maatschappelijke voorzieningen, die lokaal, regionaal en zelfs landelijk van belang zijn of kunnen zijn. Verder willen we als fractie Rijswijks Belang

het college meegeven dat we nog steeds betreuren dat de raad niet eerder is geïnformeerd met betrekking tot het kunstwerk. Nogmaals, in april 2024 is er al contact geweest met de werkgroep monumentale kunstbond Heemschut. En u heeft in december 2024 de raad geïnformeerd dat er een kunstwerk in de achtergevel van de Marimbahal aanwezig is. Acht maanden later. Rijswijks Belang overweegt dan ook met een motie te komen tijdens de volgende raadsvergadering hiervoor. Richting de VVD, we hebben verzocht om een onderzoek in de motie. En we hebben nergens anders in de motie gevraagd om een sporthal, behoud van de viskraam op locatie en niet om een parkeergarage, niet om betaald parkeren, ook om het behoud van een kunstwerk, niet om een exploitatietekort en ook niet om een sluitende businesscase. Hier wil ik het bij laten. Voorzitter, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Niesen en mijnheer Loof heeft nog een interruptie voor u.

De heer Loof: Voorzitter, richting mevrouw Niesen, is dat niet ongelooflijk naïef die motie? Dit had u van mijlenver kunnen zien aankomen als Rijswijks Belang. Natuurlijk ging dit een tekort opleveren. Natuurlijk moet je iets met dat parkeren. Dus het is logisch dat er ergens ook nog een parkeergarage in komt. Kunt u hier zeggen: de motie dat we die toen hebben gesteund, dat was eigenlijk gewoon een fout, hadden we misschien niet moeten doen. Dit hadden we kunnen voorzien. Stomme fout toegegeven en we gaan weer door en stemmen tegen dit voorstel?

Mevrouw de Haan-Niesen: Nee, zo zien wij het niet als fractie Rijswijks Belang, mijnheer Loof.

De voorzitter: Dan gaan wij nu verder met D66, mijnheer Veerman.

De heer Veerman: Dank u wel, voorzitter en de wethouders bedankt voor het beantwoorden van de vragen. Wat mij deugd doet, is dat we eigenlijk liever ook een toezegging zouden zien op financieel gebied. Dat we nu al konden zeggen van dat er echt geld is om ook het kunstwerk te behouden. Want als je naar kunstwerk kijkt, geeft het ook een mooie ontwikkeling, want we krijgen daar een mooi buurtpark voor terug voor de accommodatie en dat is ook direct beschikbaar voor de bewoners in de wijk. Dat zou een mooie win-winsituatie kunnen zijn bij het behoud van het kunstwerk. Het maakt het wel ingewikkeld als er geen middelen zijn. Wij zijn ook voor de accommodaties, dat mensen kunnen sporten en bewegen in Rijswijk en dat er voldoende voorzieningen zijn, zowel maatschappelijk als op sportgebied. Het valt me op dat wij al eigenlijk al de vorige raadsperiode al zeiden: laten we nu in Rijswijk buiten zorgen voor een goede sportaccommodatie. Dus wij hadden dat plan al wat de VVD ook zei, alleen was de VVD toen niet bereid om daar ook ruimte voor te krijgen. Dus ik vind het leuk dat mijnheer Loof dat nu wel benoemd, maar nu zijn we te laat op de kleine stukjes die we nog hebben om een grote sporthal neer te kunnen zetten. Dus we moeten nu gaan kijken op dit soort accommodaties of we daar de ruimte kunnen vinden om nog wel iets te kunnen doen om te kunnen voorzien in die sportvoorzieningen. Dus vandaar dat wij ook achter dit plan blijven staan. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Veerman. Mijnheer Loof van de VVD.

De heer Loof: Dank, voorzitter. Voorzitter, als reactie op enkele opmerkingen mijn kant op en beginnend bij BvR. U gaat voorbij mijn punt. Ik heb aangegeven dat een hal bijvoorbeeld dus ook in Rijswijk buiten kan. Het ging in mijn bijdrage en waarom ik het benoemde, gaat het over vertrouwen en om het woord van BvR en wat dat waard is. Ook die eerlijkheid van BvR, de belofte dat als te duur wordt dat BvR niet zou instemmen en daar ging het mij om en die belofte breekt u wat mij betreft en dat vind ik meer dan spijtig. Daarom benoemde ik dat zo. Als reactie op ...

De voorzitter: Mijnheer Loof, u heeft een interruptie van mijnheer Nunnikhoven.

De heer Nunnikhoven: Ja, zeker, want ik moet hier natuurlijk op reageren. Want als het om vertrouwen gaat, er ligt nu een onderzoek en inderdaad er werd net aangehaald over Rijswijk buiten. Ik denk dat dit de goedkoopste grond in Rijswijk is waar we zo'n sporthal of zo'n accommodatie kunnen bouwen op dit moment. En ik begrijp dat op dit moment de situatie niet goed is, maar Beter voor Rijswijk kijkt graag vooruit en die zien nu dat dit waarschijnlijk in de toekomst en ik denk zelfs zes, misschien wel zeven, misschien wel vijftien jaar de kans is om dit te bouwen voor onze stad. Ik hoop dat dat eerder is en dat de financiën weer goed wordt. Dan vind ik het raar dat met vertrouwen, u vertrouwt wel een organisatie dat dat ze subsidies binnen harken voor een kunstwerk. Dat hoor ik u en dan zegt u dat vertrouwen in mijn partij dan verliest, omdat er een toezegging is geweest. Die mensen hebben ook een toezegging gedaan. Dus dan vraag ik me af: als ze het niet halen, wie gaat dat verschil dan betalen?

De voorzitter: Mijnheer Loof, wilt u uw betoog voortzetten?

De heer Loof: Dank, voorzitter. Kort als reactie. Kijk, los van het feit dat ik nog helemaal niet heb gezegd wat onze fractie zal gaan doen over de muur en met de subsidies, de hele discussie over die muur is ook uw fout. Door die motie zitten we in een hele discussie over die muur. Dus dan is het ook een beetje, op een bepaald moment komt het ook neer van dit zijn de gevolgen van uw eigen keuzes. Kom dan maar met oplossingen.

De voorzitter: Mijnheer Loof, u heeft een interruptie van mevrouw Niesen.

Mevrouw Haan-Niesen: Dank u wel, voorzitter. Hoor ik de heer Loof nu zeggen dat onze motie heeft veroorzaakt dat er een muur in de Marimbahal zit, die al jarenlang daar zit en eigenlijk er nog nooit een haan naar heeft gekraaid en daar komt u nu mee?

De voorzitter: De heer Loof.

De heer Loof: Dank, voorzitter. Nee, dat zeg ik niet. Ik zeg dat deze discussie er is over het behoud van de muur dankzij uw motie. Omdat in het initiële voorstel van het college was de hal te klein en had die muur sowieso gesloopt moeten worden, maar omdat er ineens een motie kwam met ik wil een gigantische hal, die toevallig ook nog eens precies de omvang heeft van die muur, moeten we nu ook besluiten of die muur behouden wordt. Anders was die gewoon direct gesloopt. Kan ik door? Top. En toch mijnheer Nunnikhoven van BvR, ik blijf erbij, u heeft die toezegging gedaan of toezegging, u heeft die belofte gedaan. Wat is die dan nog waard? Ik kijk, ik snap het voorzieningspunt echt wel, maar dan had u die belofte niet moeten doen. Punt. Ik denk dat het daar gewoon over gaat en dat vind ik gewoon spijtig. Ik zeg niet dat ik het niet begrijp. Ik vind het gewoon spijtig. Ook als reactie op nou mijnheer Van 't Eind van GroenLinks. Herhaling, er wordt steeds in mijn mond gelegd dat ik zeg dat een hal in het geheel niet nodig is, maar dat heb ik niet gezegd. Ik zeg: niet hier en niet op dit moment. Daarnaast, dit is wel een redelijk megalomaan project, want die illustraties die je ziet van wat het Walhoornplein gaat worden, alleen al door die hal. Dat noem ik megalomaan. Tot slot daarover, keuzes maken, zeker mijnheer Van 't Eind, maar een motie van 12 miljoen, laten we even realistisch zijn, dit plan is vele malen duurder door die motie en daar gaat het mij om. Is dat verstandig? En compenseert verstandig beleid op andere gebieden? Want daar heeft mijnheer Van 't Eind zeer zeker gelijk in, maar compenseert dat verstandige beleid het om met één ondoordachte motie 12 miljoen uit te geven? Dat punt betwijfel ik persoonlijk dan weer wel. Voorzitter, nog even wat vervolgvragen richting het college. Die les gymnastiek waar ik het over had, ik constateer toch dat mensen daarvoor gezakt zijn op dit moment, maar we gaan het zien bij de uiteindelijke stemming.

De voorzitter: Mijnheer Loof, zou u wel een beetje vaart willen maken?

De heer Loof: Nou, voorzitter, ik wil niet heel moeilijk doen, maar voor mij waren er mensen ook met hele lange inbreng.

De voorzitter: Gaat u maar gewoon door.

De heer Loof: Ja, ik ga door. Voorzitter, ik heb ook niet concreet gehoord hoe de wethouder binnen het beleidsprogramma de tekorten gaat opvangen ofwel wat gaan we niet doen? Want ook dat staat tenslotte in het door de wethouder zo mooi aangehaalde akkoord Gezonde groei. In het verlengde daarvan, wat dus als die SPUK lager uitvalt? Welke keuze gaat u maken? Wie gaat u moet teleurstellen vanwege deze motie van 12 miljoen? U heeft het over degelijkheid en dat het breder is en dat begrijp ik ook wel, maar dan zet u ons toch te makkelijk weg, dan zet u ieder geval de Rijswijkse VVD te makkelijk weg, alsof het ons enkel gaat over wonen, wonen, wonen of bouwen, bouwen, bouwen. Het gaat ons hier om een balans en de terechte vraag of dit nu op dit moment de juiste plek is voor een Altes plus of moeten we dat misschien elders gaan bouwen? En dat in relatie tot het geld wat we nu gewoon echt enkel in beperkte mate hebben. Ja, dat is vervelend dat we dat in beperkte mate hebben. Dat is jammer, maar dan moet je dus die keuze maken. En je kan dan niet altijd onder het mom van de brede definitie van degelijkheid, die de wethouder aanhaalt, waarvan ik nogmaals zeg: het is een te respecteren definitie die je echt in je keuze kan meenemen, maar dan kan je onder de huidige financiële kaders niet altijd alles doen, want dat geld raakt een keer op. Dus ik wil toch echt iets concreter horen: wat gaan we dan niet doen binnen dat beleid? Waarom is die huiskamer niet meegenomen in de exploitatie? Ik sluit me daar toch voor aan bij de vragen die daarover zijn gesteld. En vindt u het nogmaals niet ook gek om aan de vooravond van het ravijnjaar zulke rooie cijfers voor te leggen? Moet u dan niet zoals de vraag van het CDA impliceerde, kijken of dan het woningaanbod op die locatie het tekort kan compenseren? Dus door een andersoortig woningaanbod dan maar toe te voegen. En dit alles, terwijl deze raad al meerdere keren in meerderheid heeft aangegeven: let op dat geld, beperk het investeringsprogramma, et cetera. Dus ik wil toch iets meer reflectie dan, ik zie het iets anders in de afweging voorzieningen. Wat betreft het betaald parkeren. Ik zie hier geen parkeerprobleem, dus ik begrijp nog steeds niet helemaal de drang om hier zo uit te breiden, dus daar ga ik nog een reflectie op. En tot slot denk ik dat ik daarmee alles heb gezegd. Wat betreft de muur, ik wacht nog eventjes af. Ik hoor het in de raad wel. Ik kan nog geen finaal oordeel vellen over hoe we daar zo in gaan zitten.

De voorzitter: Mijnheer Nunnikhoven.

De heer Nunnikhoven: Ik heb toch even gewacht, want ik had wat meer vragen gesteld aan mijnheer Loof. Ik heb volgens mij de vragen van mijnheer Loof wel beantwoord. Mijn vraag was: bent u het dan met me eens dat we misschien sommige projecten moeten stoppen dan met bouwen, omdat die tekorten naar 2040, 2050 op te rekken naar 2060, 2070? En welke locaties u dan in de toekomst buiten Rijswijk buiten nog meer in de toekomst sporthallen kunnen worden gebouwd. En dan heb ik nog een vraagje. Zou u met mij een keertje naar de Altes willen, want u noemt het een Altes plus. We hebben het hier volgens mij niet over twee sporthallen en een sportzaal, want dan denk ik dat we hem gelijk aftikken voor 12 miljoen.

De voorzitter: Mijnheer Loof.

De heer Loof: Voorzitter, dank je wel. Ik wil altijd een keertje graag naar de Altes, natuurlijk. Dat vind ik geen probleem. De vraag die u stelde over ... Kijk, het gaat mij hier vooral om het feit dat ik vind in de afweging kosten-baten dit een slechte keuze. Daar komt het eigenlijk gewoon op neer. En daar komt bij de situatie die ik net al had uitgelegd, over dat ik een andere afwegingen had verwacht uiteindelijk bij sommige partijen, maar in de afweging kosten-baten vinden wij, hadden wij hier een andere keuze gemaakt. En ik denk ook dat je het sportaanbod breder moet zien en ook meer

regionaal. Je hoeft niet op dit gebied dan maar ... Hoeveel moeten we er dan nog bij hebben? Twee, drie, vier, ook in de toekomst? Dat is ook maar de vraag waar die dan uiteindelijk moeten gaan komen. Daarom moet je dat breder zien en in de bredere afweging, ook regionaal gezien, zeggen wij: op deze locatie is dit wel de juiste plek, zeker voor deze kosten en zeker wanneer in één keer met een motie het met het dubbele wordt verhoogd en daar ging het om in dit geval. U heeft maar twee interrupties.

De voorzitter: Mijnheer Nunnikhoven, u heeft er maar 2. Er zijn een heleboel momenten waarop u elkaar nog kunt spreken. De PvdA is aan de beurt, mijnheer Bosman.

De heer Bosman: Dank u wel. Ik zal het heel kort houden. Ik vond het een heel mooi, vlammend betoog van GroenLinks, met name. Daar sluiten we ons natuurlijk bij aan en fijn om van de wethouder te horen dat de sociale woningbouw doelstelling wordt onderschreven en geprioriteerd wordt. Dus dat was eigenlijk mijn korte bijdrage. Dank.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Bosman. Voordat ik mevrouw Bentvelzen het woord geef, wil ik ook bedanken voor de beantwoording van onze vragen en de documenten en informatie die wij nog tegemoet kunnen zien. Mevrouw Bentvelzen, ga uw gang.

Mevrouw Bentvelzen: Voorzitter, dank. En nogmaals, ik zal de vraag ook even schriftelijk doen toekomen. De schriftelijke vragen die schriftelijk beantwoord zijn, die ik net mondeling heb toegelicht, die doe ik u schriftelijk weer toekomen. Dan volgt iedereen het hopelijk weer, zo laat op de avond. Die huiskamerfunctie is door meerdere partijen genoemd. Die zit inderdaad nu nog niet in exploitatie. Dat is een beetje gek uit te leggen, maar ik heb weleens de leuke gesprekken met de huidige bestuurder van Welzijn Rijswijk en dan ben ik super enthousiast en zij is super enthousiast. Zij zegt: zolang jij niet 100 procent concreet hebt en die raad heeft besloten en er een klap op gegeven, dan ga ik niet rennen, dan ga ik dat nog niet invullen. Dat is ergens natuurlijk ook een terechte gedachte. Dus ik niet een harde toezegging doen. Ik kan u geen garanties geven, mijnheer Van 't Eind, onder andere die mij dat gevraagd heeft. Ik kan u wel garanderen dat ik ontzettend mijn best doe om dat in ieder geval het college heeft uitgesproken naar die huiskamerfunctie te hebben. De heer van Dam verwijst vanuit Wij ook naar dat draagvlak vanuit de buurt zelf, vanuit de enquête die ze daar gedaan hebben, met meer dan 100 reacties. Daarbij Welzijn Rijswijk die ook heeft aangegeven daar een huiskamerfunctie te hebben, alsmede ook de bewonersorganisatie daar. Dus nou we hebben zoveel partijen die allemaal met een positieve grondhouding daarnaartoe staan dat het mij bijna onmogelijk lijkt dat we daar geen huiskamerfunctie met elkaar creëren. Dus een keiharde toezegging wil ik niet doen, maar ik wil wel mijn uiterste best doen daarvoor. Dat doe ik samen met Welzijn Rijswijk. Voorzitter, er is nog gevraagd door Rijswijks Belang: parkeren op eigen terrein. Dat heeft te maken met als u akkoord gaat met dit raadsvoorstel, dan wordt er een sporthal gebouwd met wonen daarboven en een parkeergarage daaronder. Dan is er dus mogelijkheid voor de bewoners om de parkeren op eigen terrein in de parkeergarage. Dus dat is het eigen terrein, wat met eigen terrein bedoeld wordt in het raadsvoorstel. U geeft zelf aan dat er wel veel nadruk ligt op het kunstwerk in het raadsvoorstel. Nou, dat vind ik jammer, want ik heb er echt hard aan gewerkt. Ook met mijn afdeling van sport en voorzieningen, om juist sport de boventoon te laten voeren. Want dat is volgens mij het belangrijkste waar we in de vooravond voor staan. Er zijn ambtenaren die geloven nooit dat we ervoor zorgen dat we toch misschien nog wat met die Marimbahal kunnen gaan doen, temeer omdat we echt tekort hebben aan sporthallen in de stad. Nu, maar ook in de toekomst. Dat wijzen onderzoeken uit. Dus dat verzin ik echt niet zelf. Dat is niet achter mijn bureau verzonnen. Dat is echt onderzocht door een erkend bureau. Dat wil ik hier toch benoemd hebben en misschien dat de nadruk op het kunstwerk ook wel gelegd is door verschillende inbreng hier in de gemeenteraad en filmpjes op social media, waardoor de nadruk ook wel erg op dat kunstwerk is

komen te liggen. Voorzitter, de VVD heeft mij gevraagd om een wat langere reflectie op de voorzieningen, terwijl er geen geld is, waarom ik dit dan in godsnaam naar de raad breng. Daar komt het eigenlijk op neer. Met wat hardere woorden, dan die u zelf heeft uitgekozen, maar die mag ik ook gelukkig zelf uitkiezen. Dus ik kies voor deze woorden. Ik kies voor die woorden, omdat u natuurlijk net zo goed als ik weet hoe het werkt met de P&C-cyclus. Dus ik moet daarop terugkomen met de Kadernota 2026, hoe we dit dan verder invullen. Zo werkt het nu eenmaal ook in de raad, ook met dit raadsvoorstel. Ik ben me zeker bewust van de financiële situatie van deze stad. Ik doe ook mijn uiterste best om daar bijvoorbeeld in andere portefeuilles, ik noem er maar eentje, de Jeugdzorg, te zorgen dat we dat terugdringen, niet alleen voor de kindjes die daar in verwickeld raken, liever niet, maar ook de kosten die dat met zich meebrengt. Daar doen we ook echt ons best voor. We hebben ook te maken met allerlei zaken waar we niet per se direct invloed op hebben. Onze collega wethouder Van Damme heeft aan de vooravond van dit enerverende Forum Samenleving nog aangegeven dat er nog een brandbrief gestuurd is in het kader van de herverdeling van de middelgrote gemeenten. Wat een onevenredige of oneerlijke verdeling is, maar daar hebben we wel mee te dealen. Tegelijkertijd hebben we ook de dealen met een stad die we hier volbouwen en voorzieningen die daarbij nodig zijn. Nogmaals, ik wil mijn sportverenigingen niet de gemeentegrens over jagen en ja, dan kunnen we zeggen: dan moeten die sportverenigingen maar wat later trainen, maar er zijn momenteel sportverenigingen die een training aan moeten bieden om 21:30 uur of 22.00 uur 's avonds. Nu weet ik niet wat u overdag te doen heeft, maar als ik om 22:00 uur nog een keer in een sporthal moet sporten, ik heb daar helemaal geen zin in. Dan denk ik: dan sla ik wel over. Dan word ik misschien wel 100 kilo, dat wil ook niemand. Dus laten we even in godsnaam voor zorgen dat onze Rijswijkse inwoners en ook alle toekomstige nieuwe inwoners, de ruimte geven en bieden om te kunnen sporten. En dat is er nu niet, want de Altes is ter vervanging van, dat weet u zelf ook, van twee verschillende zalen die daar geweest zijn. Die is vol. Het gaat supergoed. Er worden fantastische momenten daar geboekt. Afgelopen weekend nog Inter. Ik weet niet of u het gelezen heeft, mooie resultaten geboekt. Ik weet niet wat ik nog meer een reflectie aan u moet geven. Ik hoop dat ik met het betoog voor mijn sportportefeuille toch een lans weet te breken in deze raad, om voor het voorstel te stemmen, zodat we onze voorzieningen nog steeds niet op peil brengen, maar wel een beetje in de betere richting brengen als het gaat om sportvoorzieningen in onze stad, want daar hebben we gewoonweg een tekort aan nu. Voorzitter, als laatste heb ik nog een opmerking vanuit de Partij van de Arbeid gehad over de sociale woningbouw. Ik begrijp dat u daar hartstikke blij mee bent. Wij streven daarna als college om een gedegen voorstel naar de raad te brengen, die door alle partijen gedragen wordt en het is voor de rest, ik hoor verschillende dingen in de raad. Houden we het zo, is het voor mij helemaal prima. Moet het veranderd worden, meer woningen erbij, meer woningen betekent niet altijd gelijk dat de grondexploitatie beter wordt of dat betekent ook dat je weer andere dingen moet toevoegen, zoals parkeren, want de auto moet ook ergens staan. Dus dat dat weegt niet direct. Dat is niet een-op-een tegen elkaar af te strepen, maar voor nu hebben we het op deze manier in het raadsvoorstel gezet, ook omdat we als college streven naar het behouden van de 30 procent sociale huur. Voorzitter, tot zover. Mijn collega wilde nog iets aanvullen over de 50%, over parkeren. Dat er 50% nodig is voor de drukte meten en zo.

De voorzitter: Mevrouw Van de Waart.

Mevrouw Van de Waart: Voorzitter, aangezien de wethouder mobiliteit toch aan is geschoven. Het was een heel kort Forum Stad. Dus ik merk dat er heel veel vragen zijn over het parkeren. Toch heel even, in het raadsvoorstel staat parkeren niet voor niets bij randvoorwaarden. Dus welke van de drie scenario's u kiest. We hebben met parkeervraagstukken sowieso te maken en in dit stuk staan gewoon een aantal dingen benoemd, die daar van belang zijn. Een ding daarvan is, dat zoals we ook bij andere initiatiefnemers vragen voor herontwikkeling parkeren voor de nieuwe bewoners op eigen

locaties, dus vandaar dat dat in de parkeergarage zou zijn. Vervolgens merken we op dat er piekmomenten zullen zijn in een gebied dat al aan de rand van een betaald parkeergebied is en waar je al drukte ziet. Praten over een parkeerregulering is dus niet vreemd, maar daarmee ook nog niet besloten. Dat is misschien wel goed om even, dus daar heeft u gelijk in, daarmee nog niet besloten. Dus het is niet zo als u straks voor een scenario kiest, u automatisch voor een parkeerregeling kiest. Dat is denk ik misschien wel goed om even te benadrukken, maar dat we bij u terugkomen met het gesprek over hoe gaan we dat parkeren nu doen? Als u zo'n groot sporthal heeft met zoveel mensen die daar komen kijken, ook niet alleen van heel dichtbij. Dus we hopen dat ook sommige mensen op de fiets komen. Maar ik hoor u wel zeggen: sommigen komen ook met de auto. Dat gaat gewoon gebeuren en daar moeten we het over hebben. Eigenlijk zou ik willen zeggen: daar staan dus dingen die heel logisch horen bij een ontwikkeling als deze. Net zo goed als dat we andere initiatiefnemers daaraan houden, moeten we ook onszelf daar op bevragen en gaan we daar het gesprek over aan. Maar dat hoort bij de uitwerking en daar komen we ook bij u op terug. Dus ik zou vooral willen adviseren, laat u daar uw beslissing niet van afhangen, want het maakt niet uit welk scenario u daarbij kiest. En het onderstreept misschien alleen maar het belang van een nieuwe Parkeernota, waarin we dat soort dingen duidelijk met elkaar afspreken.

De voorzitter: Mijnheer Van Dam, ga uw gang.

De heer Van Dam: Bedankt voor de uitvoerige uitleg en dat stelt ons dan ook wel weer op dat opzicht wel weer gerust. Als ik u dus goed begrijp, dan geldt nog steeds gewoon de oude Parkeernota en als we iets willen gaan veranderen, wat dus niet in dit in dit voorstel hoeft te staan, maar in de toekomst en de nieuwe Parkeernota is nog niet vastgesteld, gaan we gewoon de buurt bevragen en doen we het gewoon volgens het huidige beleid? Graag een bevestiging.

Mevrouw Van de Waart: Ja, in ieder geval voor dat parkeren in het openbare gedeelte. Dus dat is natuurlijk wat anders als de garage, maar ik verwacht, ik hoop dat u de Parkeernota die ik voor de zomer naar u toe ga sturen, dat we daar het gesprek over hebben, dat u daar een besluit over neemt. Zoals u ook ziet bij de andere initiatieven, de andere ontwikkelingen, sorteren we vaak wel voor bijvoorbeeld op een andere parkeernorm, want dat hoorde ik ook iemand vragen van kunnen we niet, dat was GroenLinks volgens mij, kunnen we toch niet kijken naar een type woning waarbij je kijkt naar een andere parkeernorm? Dat kan wel degelijk. Alleen, dan moeten we de verdere uitwerking van die scenario's doen. Dus dat is wel, dat doen we nu ook bij andere initiatiefnemers, bij woningen kijken wat voor type woningen, wat verwachten we daar wat voor bewoners erin zitten? Daar is dit nu een te grove schets voor om daarop voor te sorteren. Vandaar dat we uit zijn gegaan van de informatie die we nu hebben, maar nogmaals, u neemt met het kiezen van een scenario niet gelijk een besluit over de parkeerregulering.

De voorzitter: Mijnheer Van Dam, is het echt nodig?

De heer Van Dam: Ja, dat snap ik dat u dat zegt, maar in de eerste termijn van de wethouder heeft ze gezegd dat de ontwikkelingen van de Hammarskjöldlaan en de Marimbahal reden zouden zijn om een andere parkeernorm daarin te gaan voeren. Vandaar was mijn vraag of we nog gewoon het huidige beleid volgen of het niet vastgestelde nieuwe beleid, dat wel in de begroting stond? Dat was de reden van mijn vraagstelling, maar ik begrijp uit uw woorden dat we voordat de nieuwe Parkeernota is ingevoerd, ons gewoon vasthouden aan het oude beleid. Dat u zo snel mogelijk komt met een nieuwe Parkeernota.

Mevrouw Van de Waart: Dus ik denk ook dat dat van die orde is. Ik moet wel zeggen: ik was pas later binnen, dus ik kan een gedeelte van de discussie hebben gemist. Excuses daarvoor, maar volgens mij

is dit de belangrijkste informatie die u nodig heeft om uw beslissing te nemen en ze gelden dus voor alle drie de scenario's.

De voorzitter: Mijnheer Wit.

De heer Wit: Ik heb eigenlijk niet zo heel veel vragen meer gehad, geen, maar ik wil nog wel kort even ingaan op wat de fractie van GroenLinks zei of dit mijn visie op circulariteit is. Nee, dit is niet mijn visie op circulariteit. Sterker nog, we hebben momenteel als gemeente, dat ik net ook in de behandeling van de Omgevingsvisie heb gezegd, geen visie nog op circulariteit. Ik wil graag het gesprek met de fractie daarover voeren, ook met anderen. Ik moet wel de kanttekening bij dit pand geven, op het moment dat wij gaan slopen en we zouden zeggen: daar zitten hele mooie materialen in, die kunnen we hergebruiken, die gaan we eruit halen, gaan we ergens naartoe brengen en die slaan we op. Dan gaan ook de sloopkosten uiteindelijk omhoog. Want de inkomsten die een sloper er uithaalt, die worden dan gecompenseerd over het algemeen in de sloopkosten. Dus daar zitten wel kanttekeningen aan. En ik denk met de termijn die daartussen zit, pragmatisch gezien, lijkt het mij niet verstandig om dat bij dit pand al op die manier te gaan doen. We zullen natuurlijk wel in de toekomst moeten we naar een Omgevingsvisie of een circulariteitsvisie die daadwerkelijk dit soort bouwstromen op een goede manier verwerkt en ook ergens in Rijswijk dan door middel van een circulaire hub opslaat. Dat zijn de uitdagingen van de toekomst. Niet zo verre toekomst trouwens. Dan ben ik met u eens, dus we moeten daar echt wat aan doen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Wit. Ik heb twee toezeggingen genoteerd. Alle twee gedaan door mevrouw Bentvelzen. En dan moet u maar even zeggen of ik het goed heb gehoord. U heeft toegezegd dat u na wilt zoeken of er meer sociale woningen nog geplaatst kunnen worden. Dat was naar aanleiding van het betoog van de PvdA, als ik me niet vergis. Heb ik dat goed begrepen of moet het nog anders luiden?

Mevrouw Bentvelzen: Nee, voorzitter, er is aan mij gevraagd: kunnen er meer woningen op de sporthal geplaatst worden? Niet per se sociaal, maar kunnen er meer woningen geplaatst worden? Daarop heb ik gezegd: dat zou ik even moeten navragen en tegelijkertijd heb ik in mijn tweede termijn ook al aangegeven dat meer woningen niet per se maakt dat het goedkoper wordt.

De voorzitter: Helder. Dank u wel voor deze hulp. En dan had u, als ik me niet vergis, ook nog toegezegd dat wij nog de tabel krijgen van het omwisselen sociale en middenhuur en het effect daarvan op de grondexploitatie. Staat u dat ook zo bij of moet het anders?

Mevrouw Bentvelzen: Voorzitter, dat staat mij helemaal goed bij en u ook, dus dank daarvoor. En dat zit in de schriftelijke beantwoording, dus die stuur ik in zijn geheel naar u toe, waar ook die tabel bij zit.

De voorzitter: Fantastisch. Dank u wel. Dan denk ik dat dit agendapunt ... Mijnheer Van 't Eind.

De heer Van 't Eind: Dank u wel, voorzitter. Volgens mij heeft de wethouder ook toegezegd en volgens mij is dat een toezegging, dat ze haar uiterste best gaat doen om ook daadwerkelijk de huiskamer realiteit te laten worden. Ik had dat wel gelezen als een echte toezegging van de wethouder.

Mevrouw Bentvelzen: Voorzitter, dat is een oprechte inspanning die ik met volle 1.000 procent ga leveren.

De voorzitter: Een inspanning dus en geen toezegging, als ik het goed begrijp?

De heer Van 't Eind: Een toezegging tot een inspanning. Volgens mij is dat gewoon een toezegging.

De voorzitter: Wat vindt u, mevrouw Bentvelzen, mogen wij het als toezegging noteren of is het een inspanning?

Mevrouw Bentvelzen: Een toezegging op mijn inspanning. Ja, dat mag.

De voorzitter: Laten we het dan maar op een inspanning houden, denk ik toch of niet? Een inspanning. Dan gaan we verder.

De heer Van 't Eind: Even voor de duidelijkheid is die nu wel of niet als toezegging genoteerd? Anders kom ik gewoon met een motie, hoor, straks.

De voorzitter: Dreigementen laat op de avond. Is ook een beetje lastig. We houden het op de inspanning, denk ik, tenzij mevrouw Bentvelzen zelf zegt dat ze iets anders wil of iets anders heeft beoogd.

De heer Van 't Eind: Dit wordt een woordenspel. Voorzitter, er is gewoon toegezegd dat er volle inspanning is om die huiskamer te realiseren. Dat is een toezegging. Waarom is dat nou zo ingewikkeld?

De voorzitter: Mijnheer Van 't Eind, als u een toezegging denkt en degene die de toezegging heeft gedaan, volgens u, vindt dat niet. Dan lijkt het me toch ingewikkeld. Dan zou ik voor, zeker gezien het tijdstip, zou ik voor een inspanning gaan. Vind ik ook netjes. Dan gaan wij nu door. Ik denk dat dit een bespreekstuk is. Dat hoeft ik denk ik niet aan u te vragen. Dan is dit een bespreekstuk. Dan komt nu de cruciale vraag. Er is wat rumoer, maar we zijn nog niet aan het eind van deze vergadering. Wilt u doorgaan met deze vergadering of wilt u terugkomen? We gaan door.

10. Raadsvoorstel Vaststelling Re-integratieverordening Participatiewet Gemeente Rijswijk 2023

De voorzitter: Dan gaan we door met punt 10, raadsvoorstel vaststelling Re-integratieverordening. Wie wil daar iets over zeggen? Wie wil het woord? Zijn er mensen die het woord willen, Forumleden over dit onderwerp? Niemand. Ik heb zelf vragen ingediend. Ik heb de antwoorden inmiddels gelezen. Dank daarvoor. Ik kom daar nog eventjes op terug, want ik wil daar graag ambtelijke bijstand bij vragen, maar dat zal vast kunnen. Dan gaan we door.

Mevrouw Bentvelzen: Voorzitter, kan die dan als akkoordstuk naar de raad?

De voorzitter: Ja, klopt.

Mevrouw Bentvelzen: Ik denk: u gaat door gelijk naar agendapunt 11.

De voorzitter: Ik neem aan dat dit dan dus een akkoordstuk is en dat het als akkoordstuk naar de raad kan.

11. RIB 24-099 Voortgang en probleemanalyse Preventie met gezag en RIB 25-002 Uitvoeringsagenda 2025-2027 Preventie met gezag

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 11, de RIB voortgang en probleemanalyse Preventie met gezag en uitvoeringsagenda Preventie met gezag. Dan geef ik graag het woord aan D66.

Mevrouw Van Nunen: Voorzitter, een punt van orde. Er zijn hier ook vragen over gesteld en beantwoord. Ik zou echt willen benadrukken dat partijen die nog iets te vragen hebben over de antwoorden die niet geheel duidelijk zijn. Anders gaan we hier een uitgebreid rondje doen.

De voorzitter: Dat is een uitstekend voorstel. Gaan we naar D66, u heeft vragen gesteld. Heeft u nog een toelichting of een opmerking daarover?

Mevrouw Woudstra: Wij horen graag hoe het met de antwoorden bij anderen zit. Onze antwoorden waren op dit moment naar tevredenheid, dus daar houden we het bij. We hebben het er de vorige keer ook over gehad. We zien er graag nog meer over terug en mogelijk hebben wij in de tweede termijn nog een vraag, maar we luisteren eerst even naar de anderen.

De voorzitter: Akkoord. Dan ga ik naar de VVD, dezelfde vraag.

De heer Ezinga: Voorzitter, de VVD heeft het twee maanden geleden voor het eerst geagendeerd bij de probleemanalyse. Daarna is het nog een keer geagendeerd door u als CDA. De reden dat we dit gedaan hebben, is niet zozeer dat we iets hierover kunnen zeggen, want het is een RIB en geen raadsvoorstel, maar we willen dit wel even bespreken in de openbare vergadering. Ik zal het kort en beknopt houden, zover ik dat kan. U kent mij inmiddels. Ik zit er zeven jaar in, ik ben nog weleens aan het uitbreiden. Ik zal het kort houden. De Rijswijkse VVD heeft enige tijd geleden deze probleemanalyse Preventie met gezag op de Forumagenda gezet. Als raad zijn we niet in positie om hierover te stemmen. Echter, het onderwerp gaat de Rijswijkse VVD aan het hart. Daarom willen we dit bespreekbaar maken. We hebben met genoeg kennis genomen van de activiteiten die gaan plaatsvinden op het programma. We hebben een heldere presentatie mogen ontvangen. En die vragen die we hebben gesteld zijn voldoende beantwoord. We zijn blij dat de gemeente Rijswijk deel kan nemen aan dit traject. Jeugdigen en jongvolwassenen zijn opgroeiend en krijgen in deze cruciale periode de mogelijkheid zich optimaal te ontwikkelen. Omdat ze opgroeien, zijn ze ook in een bepaalde mate kwetsbaar. Het omgaan met tegenslagen in het leven, vertroebelt familiesystemen of anderszins, ligt voor een deel van onze jongeren op de loer. Het is goed dat we met de juiste tools en interventies voorkomen dat de kwetsbaarheid resulteert in crimineel gedrag. Recentelijk is in de landelijke media berichtgeving gedaan van delicten van jonge adolescenten die ernstig geweld plegen. Dit heeft een directe impact op de perceptie hoe om te gaan met jongeren die criminaliteit plegen of dreigen te plegen. Zo heeft de oud vakbondsvoorzitter van de politie hier ook zijn visie op gegeven. Die kort gezegd zijn focus legt op meer repressie. Ik wil vanuit de Rijswijkse VVD er met betrekking tot het Preventie met gezag programma enige nuancering in aanbrengen. In de eerste plaats het gevoel dat jeugdcriminaliteit toeneemt. Dit is onwaar. De cijfers laten jaar op jaar een dalende trend zien in de jeugdcriminaliteit. Ook de verjonging en de verharding kent geen duurzame, langdurige trend. Dat betekent dat inzake de criminaliteitsbestrijding wat de Rijswijkse VVD betreft de aandacht vanuit een repressief kader over het hele spectrum moet plaatsvinden en inzake kinderen en jeugdigen zeer behoudend moet worden toegepast. Het programma Preventie met gezag is daarom bij uitstek een geschikt traject wat ons betreft. In de tweede plaats de jongeren zelf. Ik wil benadrukken dat het uitgangspunt voor een preventieve aanpak het gebrek aan beschermende factoren moet zijn en in het verlengde hiervan de vergrote aanwezigheid van risicofactoren. Het benaderen van jongeren moet alleen op die elementen worden bepaald en niet anders. Dus niet op

basis van etniciteit of culturele achtergrond. Keer op keer blijven we de neiging hebben om criminaliteit en overlast op deze wijze te benaderen ook soms in deze raad. Burgemeester, bent u het daarmee eens? Kunt u dan op een bepaald moment ook ons vertellen wat er is bereikt met dit programma? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Ezinga. Ik heb ook vragen ingediend namens het CDA en ik vind de beantwoording voldoende. Dus ik hoef daar niets meer aan toe te voegen. En ik heb in een van de vorige Fora gevraagd of voorgesteld om de documenten gezamenlijk te behandelen. Dus dat was wat mij goed leek om dat te doen. Dus dat was de reden dat ik dat verzoek heb ingediend. Heeft er nog iemand behoefte aan een eerste termijn? Mevrouw Niesen.

Mevrouw de Haan-Niesen: Dank u wel, voorzitter. Rijswijks Belang heeft steun gegeven om deze RIB te agenderen. En wat ik heb meegekregen, is het volgende. De presentatie die we gehad hebben, heeft voldoende duidelijk gemaakt wat de aanpak gaat zijn en dat we uitkijken naar het uiteindelijke verloop en met name wat de jongeren er zelf van vinden. We zullen dan ook als fractie vragen om een nieuwe update presentatie Q4 dit jaar. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Niesen. Mevrouw Prenger.

Mevrouw Prenger: Dank u wel, voorzitter. Ik ben namens Beter voor Rijswijk bij alle presentaties aanwezig geweest. Die waren zeer duidelijk. We hebben verder geen vragen meer. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Prenger. Ik kijk nog even rond naar de andere kant. Nog iemand vragen? Dan is het tijd voor de eerste termijn van de wethouder, van de burgemeester. Het is laat.

Mevrouw Sahin: Dank u wel, voorzitter. Er zijn drie portefeuillehouders, maar ik zal deze vraag beantwoorden. Allereerst dank voor de betrokkenheid vanuit het Forum en de raadsleden en fractie-assistenten die ook bij de kick-off bijeenkomst aanwezig waren, bij de presentatie. Dus wij voelen vanuit het college een hele grote betrokkenheid vanuit uw raad en dwars door alle partijen heen. Dus dat is alleen maar goed en ook dank voor de agendering van de RIB in combinatie met het uitvoeringsprogramma. Ik wil reageren op de vragen van de VVD, op de heer Ezinga. Ik denk dat u helemaal gelijk heeft als het gaat om cijfers, de dalende trend en criminaliteit. Ik denk dat we altijd alert moeten zijn en ook op basis van de echte cijfers moeten handelen en de maatregelen moeten nemen. Soms kan het subjectief voelen alsof het heel erg slecht gaat en terwijl je inderdaad ziet dat criminaliteitscijfers dalen, maar ook de beleving van mensen is ook iets wat belangrijk is en wat we natuurlijk ook zeker moeten waarderen. Want er zijn ook mensen die helaas bijvoorbeeld geen meldingen doen of geen aangifte doen, waardoor cijfers ook niet altijd de werkelijkheid laten zien. Dus dat is op uw eerste vraag. Het repressieve karakter. Ik vind het ook inderdaad, eens met u dat preventie natuurlijk van groot belang is. En dat is ook het hoofddoel van dit programma. Terwijl ik vond het wel bijzonder, misschien ook wel goed om met u te delen dat er twee ervaringsdeskundigen, zowel bij dealbrekers en bij het programma Preventie met gezag, twee jongeren. Die vertelden dat juist detentie hen had geholpen. Dus een antwoord wat ik zelf niet had verwacht. Twee jongeren die zelf vanuit hun ervaringen met ons deelden, zeiden: de detentie gaf hen even uit hun omgeving waarin ze in aanraking waren gekomen met de criminele ... En die wereld, was een aanleiding om hun leven weer op te pakken. Dus ik denk dat het ook heel erg maatwerk is en afhankelijk is van wat een kind, jongere, jongvolwassene op dat moment ook nodig heeft. Je ziet het ook bij sommige jonge meiden die dat ook terug vertellen. Dan Rijswijks Belang. Wij zullen u op de hoogte stellen als er ik denk in de loop van het programma, als u een nieuwe update wilt en dat met u delen. De stem van de jongeren die nemen wij zeker serieus, is ook een van de pijlers in het programma. En daar zijn wij als gemeente ook heel erg trots op, dat we jongeren en ik vond het ook mooi om te zien in die bijlage zie je ook dat ze zelf met hele goede ideeën komen, om

dingen te bedenken die voor jongeren aantrekkelijk zijn. Wij kunnen natuurlijk als volwassenen allerlei dingen bedenken, maar dat kunnen jongeren zelf ook heel goed. Volgens mij zijn daarmee de vragen beantwoord.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw de burgemeester. Dan kunnen wij nu overgaan tot de tweede termijn. Wie heeft er nog een opmerking? Niemand. Dan zijn wij klaar. Dit stuk hoeft niet naar de raad.

12. Vragenuur

De voorzitter: Dan gaan wij over naar agendapunt 12, het vragenuur. Er zijn vragen ingediend door D66 en die zijn inmiddels beantwoord. Mag ik constateren dat dat voldoende is voor nu?

De heer Veerman: Helaas niet. Ik heb nog drie korte vragen erop. Ze zijn wel uitgebreid beantwoord, maar het baarde me toch zorgen en de wethouder is speciaal voor blijven zitten. Dus ik kan nu de vragen nog stellen. Als we kijken bij onder 4, dat gaat over Happy Fit. Daar geeft de wethouder aan in ieder geval in de beantwoording van de vraag over wat Happy Fit zou moeten gaan doen bij de JOGG-methode, vraag ik me toch af wat zij dan inderdaad gaan doen. Want zij zijn niet bevoegd om die interventie te geven. Dat is alleen gegeven aan mensen die gekwalificeerd zijn. Dat zijn ze bij Happy Fit volgens mij niet voor deze interventies en de JOGG is een methode onder de 18 jaar en zij houden zich vooral bezig boven de 18 jaar. Dus ik zoek daar nog een stukje verduidelijking over welke rol de wethouder ziet voor Happy Fit als we ook al JOGG hebben. Dat heeft ook te maken met de beschikking, want ik weet dat we bij subsidies de vorige keer gezegd hebben van dat Happy Fit bij de volgende herijking, dat we daar dat goed onder de loep zouden nemen, want het gaat toch over een ton en we hebben gewoon geld tekort en we hebben ook aan de andere al JOGG. Dus ik wil toch daar beter in meegenomen worden dan op deze manier. Dat geldt ook voor de buurtsportcoaches. Buurtsportcoaches worden gefinancierd via de subsidieregeling van onze gemeente. Die is in aanpassing volgens mij. Daar staat in dat die jaarlijks toegekend wordt. De doelstelling kan dus ook jaarlijks aangepast worden. Dus ik vind het gek dat hier gezegd wordt dat we pas bij 2027 de buurtsportcoachregeling kunnen aanpassen op het gebied van doelstelling. Dat kunnen we ieder jaar naar de evaluatie die gedaan wordt op het subsidiejaar van tevoren bij de herschikking of bij de schikking tot de bevestiging dat ze weer subsidie voor het jaar erop gaan krijgen. Dus die zie ik hier niet terug. Wij zouden wel kunnen stellen bij de subsidieverlening dat we de doelstelling aanpassen voor 2026, waarmee we de buurtsportcoach, waar die ook voor bedoeld is, ook ouderen aan bewegen helpen, na valpreventie bijvoorbeeld. Ik denk dat sportief besteed daar op zich niet tegen zal zijn, want de buurtsportcoaches zijn daarvoor, breder ingezet worden en niet alleen in het kader van de brede school, maar ook daar wil ik nog een stukje verbreding over van hoe we daarover denken, want ik denk dat we daar anders mee om moeten gaan met die middelen dan alleen maar altijd of in ieder geval de discussie moeten aangaan dat het niet altijd voor de brede school gebruikt wordt. En dat is mijn laatste punt wat ik wil stellen, want ik vond eigenlijk een beetje dat deze Gezondheidsnota heel belangrijk is. Er staat heel wat op de rol om te gebeuren. Niet alleen in Rijswijk, maar landelijk zelfs. Hij is een beetje weggemoffeld hierzo. Ik wil toch vragen aan de wethouder of we niet gewoon een informatiebijeenkomst .... Dat de raad geïnformeerd wordt over het gezondheidsbeleid, na de nieuwe nota die er gaat komen, dat we daar toch een beetje wat meer in meegenomen worden, op dit soort punten dan, dat we eigenlijk zelf om informatie moeten vragen. Dank u wel.

De voorzitter: De wethouder, mijnheer Wit.

De heer Wit: Dank u wel, voorzitter. Op die laatste vraag in te gaan. Wegmoffelen dat lijkt me niet echt helemaal. We hebben een informatiebrief gestuurd, waarin duidelijk het een en ander is weergegeven. Er is wat vertraging geweest ook op die Gezondheidsnota. Dat is ook de reden waarom we het wel zo netjes vonden om hier wat extra informatie over te geven. Het is natuurlijk altijd mogelijk om een informatiebijeenkomst te beleggen om hier verder op in te gaan. Feit is wel dat we al op vrij korte termijn dus wel met die Nota komen. En gezien de agenda van de raad, dan denk ik ook dat we een uitdaging hebben. Want de enige vrije dag die er nog was voor een andere presentatie was zo'n beetje al in het reces. Maar goed, we kunnen altijd kijken wat daar de mogelijkheden zijn. Dat zeg ik u in ieder geval toe. U vraagt mij ook naar de programma's van JOGG en Happy Fit. Hoe gaan we die dan integreren? Hoe gaat dat er dan uitzien? Ja, dat zal ik toch echt ook in die Gezondheidsnota moeten gaan uitleggen. Ik heb dat nu niet pasklaar voor u hier liggen. Ik hoop dat u ook dat begrijpt. Want dat is wel onderdeel van hoe gaan we nou juist ook JOGG, dat we toch nu eindelijk, na twee jaar JOGG-gemeente zijn. Om die systematiek goed te kunnen gebruiken, moeten we toch echt naar alle programma's die lopen hebben om te kijken hoe we dat op een goede manier kunnen doen, zodat we ook geen dubbeling krijgen. Dat is natuurlijk wel van belang, ook als we het hebben over de financiën. Dan vroeg u over de buurtcoaches, inderdaad. De subsidies die daaraan vasthangen. Het klopt inderdaad dat we kleine dingen wel kunnen aanpassen. We kunnen dat jaarlijks aanpassen. Nou, volgens mij is die voor 2025 in ieder geval vastgelegd en voor 2026 ligt het plan rondom die brede regeling dus ook zo goed als vast. Ik weet dus niet exact welke wijzigingen we nog wel kunnen doen, maar dat moet ik dan even verder uitzoeken. Dat is iets wat ik nu niet direct paraat heb ook. Even kijken, hoor, nog andere vragen? Nee, volgens mij heb ik daarmee alles gehad. We komen er nog even op terug. In ieder geval op een aantal dingen. Sowieso, in de beantwoording heb ik ook aangegeven dat ik op twee vragen met wat cijfers nog terugkom voor het Forum van 8 april. Ik zal ook proberen om de vragen die er nu dan bij komen die ook voor die tijd naar u toe te laten komen, de antwoorden in ieder geval. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dan heb ik twee toezeggingen nog op de valreep genoteerd. Mijnheer Wit van u. Volgens mij heb ik er twee. Voor het volgende Forum komt er nadere informatie of in het volgende Forum. U kan de doelstelling in het contract nog aanpassen. Heb ik het zo goed begrepen of heb ik het niet goed begrepen?

De heer Wit: Nee, dat is onderdeel van de beantwoording van de vragen. Ik heb nog wel een toezegging gedaan. Nou ja, ik heb niet een toezegging gedaan. Ik denk dat we even samen met de raad, want vooral de raad gaat over haar eigen presentaties, ze moeten zelf even in de agenda kijken wat de mogelijkheden zijn. Maar dat gaat wel in overleg met onze ambtelijke om te kijken wat de mogelijkheden zijn. Dat is een toezegging.

13. Sluiting

De voorzitter: Dan zijn we aan het eind gekomen van deze twee vergaderingen. Ik wil u hartelijk danken voor uw doorzettingsvermogen vanaf 19:30 uur. Ik wens u een goede nachtrust.

Burgemeester Sahin : En u bedankt voor uw voorzitterschap.